

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec . . . " 2.—
za Nemčijo celoletno . . . " 29.—
za ostalo inozemstvo . . . " 35.—

V Ljubljani na doma:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . " 2.—
V opravi prejeman mesečno . . . 170

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . " 7.—
za Nemčijo celoletno . . . " 9.—
za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

SLOVENEK

Ilustrati:

Enostopna poltivrsta (73 mm):
za enkrat . . . po 18 v
za dvakrat . . . " 15 "
za trikrat . . . " 13 "
za večkrat primoren popust.

Poročna oznaka, zabavne, esmrtne itd.:
enostopna poltivrsta po 2 vln.

Poslano:

enostopna poltivrsta po 40 vln.
Izhaja vsak dan, izvenredni ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vojni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nehranirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne branilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Cesar svojim bojevnikom za
novo leto.

Dunaj, 31. decembra. (»Wiener Zeit-
tung«.) Njegovo c. in kr. apostolsko Veli-
čanstvo je najmilostnejše blagovolilo iz-
dati naslednje armadno in mornariško po-
velje:

Že pet mesecev poslavljajočega se le-
ta je monarhija v boju, ki je bil njej in nje-
nim zvestim zaveznikom vsiljen, proti šte-
vilnim, mogočnim sovražnikom. Pogled na-
zaj na stanovitno vztrajnost, bojaželjnost
in skrajno hrabrost Moje armade in Moje
mornarice daje v pogledu v novo bojno
leto pomenljivo zaupanje, da bodo avstrijsko-
ogrski bojevniki na suhem in na morju
v korist domovine častno prestali tudi
najtežje izkušnje, katere bi naložila voj-
ska njihovim vojaškim krepostim. V bole-
sti polni hvaležnosti se spominjam mno-
gih, ki so na krvavem polju žrtvovali svoje
življenje za pravično stvar. Z najtop-
lejšim priznanjem pozdravljam vse svoje
vrle bojevnike, da bi z božjo pomočjo no-
vo leto prineslo zmago.

Srečnejše novo leto!

To je naše voščilo vsem Slovincem
v tujini in domovini in posebno junakom
na bojnem polju in po bolnišnicah.

Leto prej neznanega trpljenja in
bolečine se poslavlja v večnost, toda
ravno vsled vsega tega se s hvaležnim
srcom obračamo k Gospodu vojnih
trum svojem Bogu. Še nikdar ni Gos-
pod tako veličastno in ves svet pretre-
sujoče pokazal, da je samo on Gospod
vsega, samo On vir resnice, prave svo-
bode in sreče, greh pa početek laži, suž-
nosti in gorja.

Naš narod kot tak teh večnih res-
nic ni nikdar zatajil, z razumom ni
nikdar dvomil o teh načelih, samo v
svojih dejanjih morda ni vedno in po-
vsod dovolj krepko dokazal teh božjih
zahtev in resnic. Zato s spokornostjo
sprejemamo to strahovito obiskanje
Gospodovo. S trpljenjem nas je začel
Gospod zdraviti, toda ravno zato smo
ob slovesu starega leta bolj njegovi in
tako tudi močnejši v veri in zaupanju
vanj in v ljubezni, ki bo v novem letu
storila še več, da »Vse za vero, dom,
cesarja.«

To je naš stari program, kateri
nam jasno kaže našo pot in odkriva,
kaj je naša dolžnost in tudi naša pra-
vica. Po božji volji smo to kar smo in
naša želja je, da se v vsem zgodi »Tvo-
ja volja!« To bo tudi naša volja.

Gospod vojnih trum in knez tudi
našega malega naroda! Ob zarji nove-

ga leta Te prosimo, daj svojemu ljud-
stvu svojo pomoč; potrdi ga v veri in
zvestobi do Tebe, da bo tako v teh tež-
kih dneh pod Tvojim vodstvom in naj-
sijajnejše izpričal svojo tisočletno zve-
stobo Tebi, svojemu ljubemu cesarju in
nič manj svoji ljubljeni domovini. Mi
vemo, da si bil Ti dosedaj z nami, da si
nam Ti dal pravico do življenja, da si
nas Ti udomačil v Avstriji, da si Ti
stotisoč naših junakov na severnih in
južnih bojnih poljanah dal zvestobe in
brezprimernega junaštva, v tem odlo-
čilnem boju za svobodo svoje cerkve,
Avstrije in njihove domovine. Mi ču-
timo, da sprejemaš tudi Ti s hvaležnim
srcom ljubezen in junaško zvestobo teh
naših mož, zato vemo, kdor je z Gospo-
dom, ta zmagaja. Zvestoba za zvestobo!

Z Bogom v novo leto lepši nam
zarji nasproti!

Samostanec v Silvestrovi noči
v moderno kroniko.

Tisto leto, ko so Slovenci praznovali,
slavili niso, štiristoletnico poslednjega
venčanja svojega gospoda za svojega voj-
voda — potem pa je bilo žežlo odvzeto
in prestol je čakal na polju, da ga pre-
neso v muzej, zanimivo starino — tisto
leto, ko je del Slovencev hotel slaviti svoje
olimpijske igre, tisto leto je devet nara-
dov Avstrije — eno — pograbilo za meč
in zamahnilo na vse štiri vetrove, ker so
sosedje posegli po njihovi kroni. Požig je
rodil požig, požarov ni hotelo biti konca.
Takrat so naši ljudje odšli, k nam so prišli
drugi. Težko smo jih, sorodnike, razumeli,
radi smo jih imeli trpine, ki jim je zemlja
opustošena, a vendar jim je po naravi srce
nazaj, nam po naših hrepenelo. Domača
hiša je bila poprej včasih razdvojena, zdaj
ji je mladina oddaljena. In tisti, ki je nek-
daj govoril, kaj pisma, kaj pošta, kaj vlak,
sama neumnost, bi se zdaj s sinom brzo-
javno najraje pogovarjal.

Čutili smo, da se časi menjavajo, ču-
tili smo v prehodu razvoj. Kaj bo, je vse
bledo povpraševalo, za danes se ni bri-
galo, a vendar je dejanje sedanjosti seme
bodočnosti.

Po novicah je vse povpraševalo, ker
je po novicah vse hrepenelo, ker je ve-
delo, da se novo rodi, ker je novost morala
priti. Še nikdar niso bila pisma tako željno
pričakovana — ljubezen ne večja, lepša —
še nikdar ni ena besedica v pismu rodila
toliko veselega vzklikanja, poskakovanja,
še nikdar ni tako ena črna besedica raz-
lila srca v solze.

Čuli smo o svojih, ki jim je hrabrost
postala kruh, boj kvintesenca. Vragi so
se borili kot levi.

Brali smo o junaštvu slovenskih fan-

lov, mož poslušnosti, ki jim je ukaz postal
želja, vse, življenje nič.

Nocoj tem trpinom pošilja zemlja led
v kosti, sovražnik pa kurivo, da bi jih
ogrel. Nocoj morda premišlujejo, da je
konec leta prišel, konec, ko napravi gos-
podar sklepni račun. A, kaj konec!
Konca ni, vse samo prehod. Nocojsnja noč
ravnotako porodi jutri, kot ga je včeraj-
šnja in kot ga bo jutrišnja. Konca bi mi
še ne zapazili ne, ako si ne bi že naprej
določili, da si ta in ta dan voščimo srečno
novo leto v bojazni, da bo staro potekalo
dalje.

O hrabrosti slovenske mladine, o nji-
hovem preziranjju vsega, kar si želi telesna
lagodnost, sem zapisal v sredini svojih
misli, hrepenel po sreči in dobroti zanje
in za njihove. Hotel sem to hrabrost po-
staviti na čelo kronike za novo leto, toda
ponavljal bi fakta in rekli bi, da je vse le
hvala. Ne preskrbim si nove knjige, tek
časa in tek dogodkov poteka nepretrgoma,
brez faz, zato raje pridam še listov v staro
knjigo. Ko pa te naši vrnejo, vzamem
novo, popišem njihove muke, stisnem jim
roka in se potrudim za realno podlago nji-
hovih srečnejših let.

Pozdrav iz Przemysla.

Naše uredništvo je včeraj prejelo po
vojni pošti, katero je iz Przemysla prinesel
avstrijski letalec naslednjo dopisnico:

Slavno uredništvo!

Branilnici Przemysla pošiljajo svojim
družinam, vsem prijateljem in znancem
svoje najtoplejšje pozdrave, ter najpriruč-
nejša božična in novoletna voščila. Visoko
gori nad glavami ruske oblegovalne arma-
de, kamor ne doseže sovražna krogla, hité
ti pozdravi! Naš letalec jih ponese tje da-
leč dol na jug iz mogočnega našega bran-
nika! Ruska oblegovalna povodenj že vpa-
da, kmalu bo iste konec. Mogočno pa stoji
naša trdnjava sredi valovja, tako trdno in
nepremakljivo, bolj kot kdaj poprej!

Živela naša lepa domovina, mogočna
in velika Avstrija!

V imenu vseh Slovencev v Przemyslu:

Alojzij Hude — Janez Smole — Josip
Ravnikar.

✦ Predsednik slov. kat. akad. društva
„Danica“ Ivan Žgur.

V naših katoliških akademskih
vrstah smrtna kosa kosi hitro in brez
usmiljenja. Deset mladih akademikov
je dalo svoje življenje za domovino;
sedaj o svetih božičnih praznikih so

položili v tujo ogrsko zemljo enajstega
predsednika kat. akad. društva »Da-
nica«, veterinarca Ivana Žgurja. Dne
15. decembra ga je ošinil strel v čelo in
možgane in nevarno ranil. Prenesli so
ga v bolnišnico v Hatvan pri Budim-
pešti, kjer je zdravnik upal, da ga
ozdravi, toda pred božičnimi prazniki
so ga prijeli krči in blagi pokojnik se
je preselil v večni mir. Bil je do zad-
njega pri zavesti, in neupogljivo, z že-
lezno voljo je skrival trpljenje. Tak je
bil zmeraj. Boj je skrtil tudi pod vesel
obraz in na tega mladega fanta si se
lahko zanesel v vseh ozirih. Mlad je bil,
toda bil je mož zvestega dela. Te zlate
duše ne bo več nazaj v prelepo vipav-
sko dolino in domovino, katero je tako
ljubil; iz ogrske dežele je brat prinesel
v domovino spomin nanj — samo sab-
ljo praporščaka in njegov dnevnik. Ve-
seli se in počivaj v Bogu ljubi naš vo-
ditelj slovenske katoliških akad. mladi-
ne in junaki!

Zadnje brzojavke blagopokojnega nadvoj-
vode Frana Ferdinanda.

Znano je splošno, da je imel blagopo-
kojni prestolonaslednik najlepše rodbinsko
življenje, ki ni imelo prav ničesar konven-
cionalnega na sebi. Posebno je ljubil svojo
soprogo in svoje otroke, o čemer pričajo
tudi nastopne brzojavke, ki jih je Fran
Ferdinand pred sarajevsko tragedijo po-
slal svojemu najstarejšemu sinu knezu
Maksu in svoji soprogi, ki je na isti tragič-
ni način prišla ob življenje. Brzojavka sinu
se je glasila: »Po jako lepi vožnji po Ne-
retvi došel v Hercegovino. Dežela jako za-
nimiva, posebno botaniško. Jako vroče je.
Prix, ki mi je dodeljen, se poti zelo. Sedaj
nas vodi pot v Mostar. Ob treh bom zopet
videl mami. Bog Vas blagoslovi! Bodite
dobri in učite se pridno! Objemim Vas
priskreno. Papi.« — Brzojavke knežnji Ho-
henberski v Ilidže so se glasile: »Srečno
dospel v Mostar. Vožnja po Neretvi je bila
jako lepa in interesantna. Sprejemlji od
strani prebivalstva z dežele ganljivi in zelo
patriotični. V Metkoviću izkrcal in po že-
leznici do Mostara. Interesantna progla.
Kako se veselim na svidenje! Vse ljube-
zen. Franzi.« — »Sprejem v Mostarju je
jako uspeh. Prebivalstvo zelo patriotično.
Govoril s mnogimi ljudmi. Imenitne so na-
rodne noše. Vročina ne prehuda, nekoliko
vetra. V vozu 21 stopinj. Počutil sem iz-
vrstno. Krajina jako interesantna, zlasti
botaniški. Na skorajšnje veselo svidenje!
Vse ljubezen. Franzi.« — Tri dni potem je
bil ta ljubeči oče in soprog — mrtev. In
potem so se začela vrteti kolesa zgo-
dovine.

LISTEK.

Novoletnica.

Poléti, novoletnica,
kjerkoli vidiš sled krvavi,
tam pot je tvoj; pri ljubljanih
bojnikih se ustavi!

Sporočí jim: »Vse čaka vas...
Planine v krilih belih, praznih,
vrhove dvigajo strmeč
iznad mejnikov stražnih.

Pšenična bil iz tal kipí:
Ni bilo jih ob moji setvi,
nemara pridejo možje
ob julijevi žetvi.

Vsa okna so zamišljena,
zaverovana in zasopla,
in čakajo, da z vami spet
pomlad se vrne topia.

Od čakanja so trudnega
zaspali davno vsi cvetovi
le rožmarin nam zeleni
v zvestobi vednonovi.

Ponesi, novoletnica,
čestitko v srčnem ognju vneto,
s krpjo jim piši v beli sneg:
»Veselo novo leto!

In kadar sneg porazkopni,
in črk škrlatnih sled izbriše,
vrnite se — in z vami mir
priromaj v naše hiše!

Silvin Sardenko.

Nim, ki plakajo.

Polnoč! Odprla so se vrata.
Poglej! nebo je sveto
poslalo novega nam svata —
to snežnonežno leto.

»Fohiti — Bog mu je veleval —
zapoji jim pesem novo,
da celi svet bo v njej odmeval
in vse meso njegovo.

Otiraj solze jokajočim,
pretožnim žalost teši,
tolaži vzdih zdihočim
rešuj in množe reši!

Ustavljaj virom tok krvavi,
pomirjaj srd človeški,
da spet se bo po vsej nižavi
sprehajal mir nebeški.

Povej bojnikom: Kaj ne veste,
vi ste armada moja;
za mano s težkim križem greste?
Sprelep bo dan pokoja.

Po mojem nebu vaši vzdih
odmevajo mogočno
kot mili klici v noči tihi
se slišijo razločno.

Ne veste, da vas slednja rana
nesmrtnih zmag spominja?
Svetila se bo večnožgana
kot blažena svetinja.

Povej nevestam: Sólze vaše
v poročni bodo kroni,
kot biseri vrh rožne čaše.
Naj bol vas ne ukloni.

Sporočí materam ihtečim:
poklical sem sinove,
da onkraj groba jih osrečim,
ko starem tmin okove.

Naznani ženi: Dan je bliži.
Glej, mož se tvoj povrne
in spet boš z njim ob beli mizi
skrbí zabila črne.

Govori vdovi: O, ne joči!
Nad srcem osamelim
jaz čuvam v tvoji temni noči
in bridke rane celim.

Povej sirotam v slednjem kraju:
In če vas vse pozabi
spominja se vas Oče v raji
domov vas tiho vabi.

Oznani vsem obupajočim:
Kako ste maloverni;
če solzni dol s krvo namočim
rodi vam sad skoterni.

Pa kdaj dovolim rosi pasti,
če nisem prej določil,
da mora tamkaj cvetje rasti,
kjer roso sem potočil.

Zakaj ste vsi tako potrli,
če krvavi Kalvarja?
Ne vidite, iz groba smrti
vstajenja vzhaja zarja.

Silvin Sardenko.

Varšava ogrožena. — Lovič in Skierniewice v nemških rokah. — Odbiti ruski napadi ob Dunajcu in Nidi. — Hudi boji v Karpatih.

Že deset dni poizkuša 8. ruska armada naše čete, ki so prodrle do črte Krosno—Tuchow, potisniti zopet proti Karpatom. Vsled avstrijske ofenzive v zahodni Galiciji je nastal položaj za Ruse že zelo kritičen; bližala se je možnost, da jih potisnejo naše čete čez Vislo na južno Poljsko in čez spodnji Dunajec. Vsled tega bi nastal tudi ob Nidi za Ruse položaj nevzdržljiv. Rusi so to spoznali in ojačili svoje levo krilo, 8. armado, v tolikem obsegu, da ta armada ni samo ustavila prodiranje avstrijskih čet, ampak je mogla celo preiti k protinapadu. Ojačenja so obstajala v tem, da so Rusi nadomestili velikanske izgube osme armade in vrhutega poslali še nove divizije. S tem je nastala na ruski strani številna premoč proti našim četam in zato je bilo prav, da so se umaknile. Z dosedanjimi akcijami doseženi rezultat, da so namreč naše čete pritegnile na se močne ruske sile, za enkrat zadostuje. Naše čete so se umaknile na višine prelazov na obeh straneh Dukle in proti Gorlicam. Ruska pridobitev terena od severa proti jugu znaša okoli 35 km, torej približno dva slaba dneva pohoda.

Poročilo našega generalnega štaba, da je vsled tega, ker so se naše čete umaknile v Karpat, ostal položaj na severu, torej ob spodnjem Dunajcu in ob Biali, nedotaknjen, je velike važnosti. Ruski sunek proti Karpatom je bil vsekakor predigra nameravane ruske ofenzive čez spodnji Dunajec. Današnje poročilo podmaršala Höferja že pravi, da so tam Rusi napadli, pa so bili z ogromnimi izgubami odbiti. S tem, da so Rusi potisnili naše čete proti prelazu Dukle in Gorlicam, se ruski položaj ni izboljšal, preje poslabšal. Kajti dalje vzhodno naše čete prodirajo proti severu od uszoškega prelaza in tudi severno od lupkovskega prelaza so že ustavile rusko prodiranje proti jugu. Če se Rusom ne posreči potisniti nazaj te naše čete, nastane zanje nevarnost, da bodo napadene tudi od vzhoda. S tem bi bili Rusi v Galiciji od treh strani izpostavljeni ognju.

Med tem pa uspešno napreduje ofenziva zveznih čet na sredini strateške bojne fronte na desnem bregu Pilice vzhodno in jugovzhodno od Tomszowa. Rusi so bili tu potisnjeni dalje proti vzhodu. Prav tako neprestano napreduje napad nemških čet ob Bzuri in Rawki, Lovič je že delj časa v nemških rokah, prav tako tudi Skierniewice. Najnovejša nemško uradno poročilo celo povdarja, da so Skierniewice že daleč za nemško fronto. Iz tega se vidi, da je Varšava že resno ogrožena od Nemcev, ki se ji čezdalje bolj bližajo. Rumunskemu listu »Universul« že poroča njegov petersburški dopisnik, da je rusko vojno vodstvo pripravljeno, da prepušči Varšavo brez boja. V petersburških vojaških krogih so mnenja, da bi izpraznjenje trdnjave Varšave položaj ruske armade izboljšalo, ker bi se v tem slučaju varšavska posadka lahko porabila za boje na fronti. Omenjeni dopisnik piše, da so oblasti in banke Varšavo že zapustile. Prve so se preselile v Vilno, druge pa v Peterburg. V mestu je sedaj le še kakih 20.000 civilnih prebivalcev.

NEMŠKA URADNA POROČILA.

Berlin, 30. decembra. (Uradno.) V vzhodni Prusiji smo rusko kavalerijo vrgli nazaj.

Na Poljskem na desni strani Visle je položaj neizpremenjen.

Na zahodnem bregu reke Visle smo nadaljevali ofenzivo vzhodno od Bzura. Splošno pa se nadaljuje boji na in zahodno od Rawke, kakor tudi južnozahodno od Inowłodza.

Zunanja poročila napravljajo vtisek, kakor bi Lowicz in Skierniewice ne bila v naših rokah. Te kraje smo že več kot pred šestimi dnevi vzeli. Skierniewice leži daleč za našo fronto.

Najvišje armadno vodstvo.

ODBITI RUSKI NAPADI V GALICIJI IN OB NIDI. — NAPREDOVANJE ZVEZNIH ČET NA SREDNJEM POLJSKEM.

Dunaj, 30. decembra. Uradno se poroča: V Karpatih so napadle naše čete severno od uszoškega prelaza in vzlele več višin. Severno od prelaza Lupkov so naši z napadom ustavili prodiranje Rusov. Dalje zahodno je šel sovražnik s slabšimi silami proti posameznim prehodom.

Severno od Gorlic, severovzhodno od Zakliczyna in ob spodnji Nidi so se

ruski napadi s težkimi izgubami izjavili.

Na ozemlju vzhodno in jugovzhodno od Tomszowa so zvezne čete napredovale.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

POLOŽAJ NA POLJSKEM.

Lipsko, 30. decembra. »Leipziger Neuesten Nachrichten« pišejo k položaju na Poljskem: Glavni boji se odigravajo na posameznih določenih točkah cele fronte. Ob Bzuri se zdi, da je Sohačev središče bojev. Severno in južno od mesta so nemške čete na raznih točkah prekoračile Bzuro, vsekakor z zelo težkimi boji, ker Rusi z vsemi silami skušajo, da bi na vzhodnem bregu stoječe Nemce vrgli nazaj čez reko. Boji za reko tu še niso odločeni, vendar prodirajo nemške čete korak za korakom naprej. Enak je tudi položaj ob Rawki, kjer se pri Bolimowu in vzhodno od Skierniewicz vrše vroči boji.

Večje uspehe lahko zaznamujejo zvezne čete ob Pilici. Pri Tomszowu, kjer napravi Pilica koleno, so prišli na desni, kakor tudi na levi breg in so dosegle že črto Inowłodz, 17 km vzhodno od Tomszowa. Novi ruski sunek na vzhodnem bregu Pilice je bil te dni odbit. Ravno ti boji so za odločitev cele bitke velike važnosti, ker so naperjeni proti središču ruskih postojank. Če se tu posreči vpogniti ali celo prodreti rusko črto, potem bodo tudi ruske postojanke severno in južno nevzdržljive.

LOVIČ V NEMŠKIH ROKAH.

Berlin, 31. decembra. Da so Lovič, eno najvažnejših železniških križišč na severnem Poljskem, zavzele nemške čete, katerim poveljuje generalni poročnik pl. Morgen, pove šele današnje nemško uradno poročilo. Pač je bilo že po nekem ruskem uradnem poročilu posneti, da mora Lovič biti v nemških rokah. O zavzetju tega mesta poroča nek nemški častnik sledeče: »Tako smo po 14dnevni težki boji prišli v posest Loviča. Mesto, katero so Rusi izpremenili v trdnjavo, se je trdovratno branilo. Po neprestanih naporih in bojih naših čet in potem ko smo napravili mostove čez Bzuro, smo mogli vkorakati v mesto, ki je bilo po nemški artiljeriji, posebno pa po avstrijskih motor-skih baterijah močno prizadeto. Zvečer smo došli na veliki trg, kjer je stala armadna rezerva in zažgala stražni ogenj. Bila je to čudovito lepa bojna slika. General pl. Morgen je nato prijel v mesto in pri poštnem poslopiju stopil s konja. Vse je hitelo k njemu in mu uprizorilo navdušene ovacije.«

ODREZANE RUSKE ČETE.

Milan, 31. decembra. »Corriere della sera« poroča, da so Nemci odrezali na južnem bregu Pilice ruske zadnje čete, ki so 21. t. m. prodirali v fronti Opočno—Tomszow.

NOVO OPIRALIŠČE RUSKIH OPERACIJ.

Berlin, 30. decembra. Rusi so si izbrali za svoje novo opirališče svojih vojaških akcij mesto Wilna, ki so je primerno utrdili.

NOVI VARŠAVSKI GUBERNATOR.

Berlin, 30. decembra. Iz Monakova poročajo »Berliner Tageblattu«: Za gubernatorja mesta Varšave naslednik barona Korffa, baron Peter Vladimirovič Verefkin ni bil imenovan zaradi svoje izrecne prijaznosti nasproti Nemcem, marveč zato, ker je prijatelj Izvolskijeve rodbine. V Monakovem poznajo barona Verefkina prav dobro. Vsako poletje je bil gost v Izvolskijevi vili v Rottachu ob Tegernskem jezeru. V Monakovem se je uvel kot dober prijatelj nemške umetnosti, nemškega vojaštva in kot čestilec nemškega cesarja. Radi so ga videli v svoji sredi tudi nemški umetniški krogi. Njegova sestra, baronica Verefkin, stanuje v Monakovem, je slikarica in pripada krogom impresionistov.

NEMČIJA NE IZPUŠTI UJETEGA VARŠAVSKEGA GUBERNATORJA.

Berlin, 30. decembra. Nemška vlada je odklonila, da izpušči vojnega ujetnika varšavskega generalnega gubernatorja pl. Korffa.

× × ×

VESTI IZ PRZEMYSLA.

Krakovski zrakoplovci v Przemyslu. Kako je trdnjava praznovala božične praznike.

»Nowa Reforma« z dne 28. decembra piše: Minuli prazniki so prinesli Krakovčanom nenavadno drage božične darove.

Drugi dan praznikov sta se vrnila dva naša smela vojna zrakoplovca in prinesla kup utešljivih novic z nekoliko tisoči pisem, izmed katerih je bila pretežna večina namenjena Krakovu, sorodnikom in znancom junaške przemyslske posadke.

Naša junaška zrakoplovca sta se dvignila v zrak v Krakovu na Sveti večer. Plaval sta nad sovražnikovo vojsko, ki ni štedila s krogli, da bi zrakoplov dosegla, toda krogla je vsakokrat zgrešila in zrakoplovca sta po poldrugournem letu dospela v trdnjavo, navdušeno pozdravljena od posadke, kateri sta iz Krakova prinesla srčna voščila za praznike.

Prinesla sta naši hrabri posadki morda najdražje darove, pisma in časopise, ki jih že dolgo niso videli. Prinesla sta nekoliko števil »Nove Reforme«, za katero so se v trdnjavi kar trgali. Za eno številko »Nove Reforme« so plačevali 10 kron; denar sta zrakoplovca določila za dobrodelne vojne namene.

Rusi so med prazniki mirovali. Dva dni pred prazniki so nabili na neko drevo pred trdnjavo v ruskem jeziku pisan list s sledečo vsebino: »Želimo Vam vsem hrabrim braniteljem trdnjave iz celega srca mirne in vesele božične praznike. Mir — mir — mir na zemlji ljudem dobre volje. Bog naj vam izpolni vse vaše želje. To Vam žele častniki in moštvo x-te baterije x-te artiljerijske brigade.

V resnici Rusi na Sveti večer in prvi božični praznik niso obstreljevali trdnjave. Naša posadka je sklenila vrniti Rusom na isti način, poslali jim voščilo k njihovim praznikom in jih ne napadati.

Tako je bilo pred przemyslsko trdnjavo neoficielno premirje, toda faktično, premirje, ki ga ni bilo na celi bojni črti.

Življenje v Przemyslu je čisto normalno. Včasih bi se ti celo moglo zdeti, da ne prebivaš v obleganem mestu. V kavarnah je mnogo življenja, po ulicah precej veliko ljudi, v delavnicah delajo rokodelci — z eno besedo normalno življenje, vse, kakor navadno. Nikdo se ne vznemirja, kajti vse neomajno veruje v zmago.

Najboljši in najzanimivejši dokaz za razpoloženje prebivalstva je fakt, da se bo prihodnje dni vršil v Przemyslu koncert, katerega se udeležijo civilisti in vojska. Velike priprave za ta koncert vzbujajo med ljudstvom silno zanimanje. Dohodki so določeni za dobrodelne vojne namene.

Razpoloženje posadke je izborna. Duh med vojaštvom odličan. Z življenjem je trdnjava popolnoma preskrbljena. »Vztrajali bomo, magari leto dni« — so vojaki zatrjevali našima zrakoplovcema.

Drugi dan praznikov sta se aviatika dvignila, da se vrne v Krakov. Vračala sta se obložena z nekoliko tisoči pisem. Polet nad masami sovražnika je bil med žvižgom krogel zopet nevaren. Po triurnem letu sta naša zrakoplovca srečno dospela v Krakov.

RUSKI UJETNIKI.

»Nowa Reforma« 28. decembra: V poslednjih dneh prihajajo zopet večji in manjši transporti ruskih ujetnikov v Krakov. Od Kłaja in Bochnije se pripeljejo po železnici. Iz Tarnowa morajo do Slotwina, Bochnije ali Kłaja iti peš; peš prihajajo tudi od Kielc. Včeraj popoldne je prišlo 400 ujetnikov od Kielc.

S KRAKOVSKEGA KOLODVORA.

»Nowa Reforma« poroča, da je promet na krakovskem kolodvoru v zadnjih dneh nekoliko oživel. Proti Dunaju se vozi mnogo potnikov, proti Bochniji je promet normalen. V Zakopane vozi en vlak vsak dan, ki ima zvezo od Chabówke čez Tymbark v Novi Sonč, kamor prihajajo tudi vlaki iz Košic skozi Orlów in dovažajo provijant. Do Vjeličke in Bierzanowa je že stalna železniška zveza. Do Tarnowa vlaki še ne gredo. Uradniki tarnovskega okrajnega glavarstva in davkarje stanujejo še v Krakovu. V Brzesku in Wiśniczu je pa davkarja že reaktivirana.

KOZAKI V LIMANOWI.

Limanowski proš je pripovedoval vojnemu poročevalcu »Arbeiter Zeitung« o gospodarjenju kozakov začetkom novembra, ki so strašno plenili po hišah, ki so jih ljudje zapustili. »Ženam se ni nič zgodilo, je pravil proš, toda z neko 70 letno židino so kozaki uganjali najkrutejše šale.« Kmetom so vzeli vso živino, skrinje razbili in oropali. Samo častniki so se obnašali spodobno, za stanovanje v prošiji so celo dali nekaj rubljev za zgradbo nove cerkve. »Mi nimamo nikakega obračuna niti z Avstrijo, niti z Ogrsko,« so čisto ponavljali častniki. »Ne vojskujemo se proti vašemu sivemu cesarju, ampak Nemce so vražimo in poteptamo jih skupno s cesarjem Viljemom.«

Prve dni decembra so imeli Limanovčani strašen prizor. Patulja četvero poljskih legionarjev na konjih je prišla v mesto. V trenutku jih je cela stotnja kozakov začela preganjati. Četvero bojevitih Poljakov se je, videč, da ni moč uiti, spustilo v boj proti 100 sovražnikom. Streljali so in z meči sekali rane, dokler niso trije, smrtno zadeti, padli s konj. Četrty, dasi tudi ranjen, se je prebil skozi sovražnika in ušel.

Izmed treh smrtno ranjenih legionarjev je eden prosil, da bi poklicali duhovnika. Kozaki so mu med zmerjanjem odrekli in suvali umirajočega.

Ko so se kozaki umaknili, še ni bilo konec nadlog. Granate so zasipavale mesto in marsikatera hiša je zgorela. Krščansko prebivalstvo je v cerkvi molilo za odvrnitev nesreče, judje so se poskrili po pivnicah. Zdaj so si Limanowa oddehnili in z zaupanjem gleda v prišlost.

ŠKODO, KI SO JO RUSI POVZROČILI V BOCHNIJI.

znaša po proračunu župana dr. Maissa šest milijonov kron. Dr. Maiss je že predložil izkaz teh škod okrajnemu glavarstvu in ministrstvu za notranje zadeve.

IZ LVOVA.

Dunaj, 30. decembra. »Kurjer Polski« poroča iz Lvova: Prostorov za bolnišnice tako primanjkuje, da so celo kavarne izpremenili v bolnišnice. Iz kavarniške bolnišnice »Warszawa« vozijo vsak dan veliko umrlih vojakov pokopavati. Gostilničarji, ki so bili zasajeni, da so prodajali alkohol, so bili obsojeni v trimesečni zapor. Hazardne igre se kaznujejo s težkimi denarnimi globami. Restavracije in kavarne morajo zapreti ob 10. uri zvečer. Poulična železnica za civiliste se je zopet otvorila. Vozi do 9. ure zvečer. Izdal se je najvišji cenik živilom. Hiše, ki jih je zaplenila ruska vlada v Walowi ulici, so se oddale le trgovcem v najem.

× × ×

PRESTOLONASLEDNIK PRI ČETAH V STOLICI BEREK.

Budimpešta, 30. decembra. Nadvojvoda prestolonaslednik Karel Franc Jožef je došel včeraj v Munkač, da si ogleda čete, ki operirajo v stolici Berek. V Beregszasz ga je v imenu vlade pozdravil državni tajnik notranjega ministrstva baron Berenyi, v imenu stolice Berek pa višji stoliški predstojnik Buttykay. V Munkaču so nadvojvodo prestolonaslednika sprejeli zastopniki vojaških in avtonomnih oblasti. Nadvojvoda se je razgovarjal o grsko z osebami, ki so mu jih predstavili. Mesto je bilo okrašeno z zastavami. Prebivalstvo je nadvojvodo živahno pozdravljalo. Stanoval je pri grofu Schönborn-Buchheimu.

× × ×

POTIOREK NA DUNAJU.

Praga, 27. decembra. »Unionu« se brzojavlja z Dunaja: Feldcajmojster Potiorek se je mudil dva dni na Dunaju. Trdi se, da ga je zaslial tudi cesar v audienci. Danes jutraj je odpotoval fcm. Potiorek v Celovec. Trdi se, da tam trajno ostane. Druge vesti pa trdijo, da se nastani v graščini Brusnik ob Savi, med Zagorjem in Trbovljam, ki je last njegovega brata.

× × ×

DUNAJ ČESTITA.

Dunaj, 30. decembra. (Kor. urad.) Župan dr. Weiskirchner bo jutri nemškemu poslaniku pl. Tschirschky poslal pismo, v katerem povodom novega leta izraža željo, da bi Vsemogočni oboj vladarja zavezniških držav varoval in zlasti tudi cesarju velike nemške države ohranil moč in zdravje, da brani in ščiti svoje ljudstvo in pribori trajen mir. Župan prosi poslanika, da ta voščila državnega glavnega in prestolnega mesta Dunaja dobrotno predloži nemškemu cesarju. — Dalje je poslal župan pismo berlinskemu županu. V pismu naglašajo, da se državno glavno in prestolno mesto Dunaj ob koncu tega leta spominja sestrskega mesta ob Spreeji, ki v tem težkem času deli z njo vse skrbi in vse žrtve, vse želje in vse nade. Obisk dunajskega občinskega sveta v Berlinu se je moral odložiti, toda naši sinovi so se medtem našli v iskreni edinosti daleč zunaj na ledenem bojnem polju, da z mečem branijo vzvišene skupne cilje. V tem znamenju, zaključuje pismo, stopimo v novo leto. Kakor bo v železu porojeno, tako bo tudi našo zvezo železno utrdilo, da je nikdar več ne bo mogoče razvezati. Tako bomo kljubovali vsem viharjem, in če Bog dá, v trajnem miru dosegli svoj cilj. Naj bi nad glavnim mestom nemške države tudi v novem letu sijalo božje Solnce in ga vodilo dalje k izpolnitvi njegovega visokega poslanstva.

Vrhovnemu poveljniku maršalu nadvojvodi Frideriku in armadnemu poveljniku nadvojvodi Evgenju je župan poslal brzojavne čestitke, v katerih je sporočil najgorkejša voščila za hrabre vojske, ki branijo domovinska tla, prosil božjega varstva za njihove častnike in izrazil željo, da bi v novem letu božji blagoslov hrabre vojake, obdane z radostjo in ljubeznijo, privedel zopet nazaj v domovino.

Dalje je poslal župan dr. Weiskirchner županu v Budimpešti prirčno brzojavko, v kateri naglašajo, da je vojna utrčila in poglobila zavest skupnosti in prijateljstva med mestoma Dunaj in Budimpešta; izraža željo, da bi novo leto izpolnilo naše nade

in privedlo Budimpešto v blagoslovu zopet pridobljenega miru k novemu cvetu.

× × ×

PAU V RUSKEM GLAVNEM STANU.

Berolin, 30. decembra. »Kreuzzeitung« poroča iz Bruslja: Po došli poročili se je podal general Pau, poveljnik francoskih čet pri Verdunu, v ruski glavni stan, da napravi z velikim knezom Nikolajem Nikolajevičem nov načrt.

× × ×

GROF IVAN TARNOWSKI UMRL.

Krakov, 30. decembra. Glasom semkaj dospelih vesti je na svojem posestvu Chorzelow umrl poljski deželni poslanec grof Ivan Tarnowski. Povodom ruskega vpada ga je vsled velikega razburjenja zadela kap.

PUSKINOV VNUK PROTI RUSIJI.

Bukarešt, 30. decembra. Iz Petrograda se poroča: Neki tukajšnji list konstatira, da se Puškinov vnuke, grof Berenberg, potomec l. 1905. umrlega nassauskega princa Nikolaja, v nemški armadi bori proti Rusiji.

PREPREČEN RUSKI IZVOZ.

Frankobrod ob Meni, 30. decembra. »Frankfurter Zeitung« poroča iz Petrograda, da se je ruski izvoz meseca oktobra popolnoma ustavil.

Guverner v Tomsku umorjen.

REVOLTA MED ČRNOVOJNISKIMI POLKI V SIBIRIJI?

Budimpešta, 30. decembra. Listu »Pesti Naplo« se javlja iz Peterburga: Po semkaj došli poročilih je v Sibiriji med črnovojniskimi polki izbruhnila revolta. V Tomsku so vojaki umorili guvernerja. Poleg tega so se vršili krvavi spopadi med oblastni in vpoklicanimi črnovojniki. Bje-lostovski polki, katere tvorijo po večini Poljaki in judje, so bili po večini prestavljeni v Tomsk in Irkutsk, ker jim oblasti ne zaupajo.

Ruski generalštabni častnik cirkuski allel in — ogleduh.

Minolo spomlad, komaj dva meseca pred izbruhom vojne, je prišel v Marmaros-Sziget velik cirkus. Najprivlačnejša točka vsakdanjega sporeda so bile rokoborbe, v katerih sta poleg cirkuskih umetnikov nastopala tudi znana mažarska brata Szujja. Matador je bil neki 26—28 letni močan plavalos Rus, ki se je po družinskem imenu ruskega carja nazival Romanov. Bil je ljubelec občinstva, kajti ne le, da je bil dober rokoborec in jako lep mož, marveč je bil tudi zelo inteligenten ter se je v družbi, ki jo je jako skrbno izbiral, odlično vedel. Govoril je izvrstno tudi nemški jezik. V cirkusu je svoje nasproti redno spravljal na tla, da bi pa vzbudil še večje razburjenje, se je parkrat s svojimi rameni dotaknil tal. Romanov je več tednov ostal v Marmaros-Szigetu; meseca junija je bil še ondi. Tekom tega časa se je seznanil z več družinami in dvoril damam; najraje je pa hodil na izlete.

Turistika je bila njegova strast. Silno ga je navduševala divjeromantična okolica in ob takih prilikah je zabaval družbo s tem, da je z naravnost čarovniško hitrico risal pokrajino. Romanov namreč ni bil samo imeniten rokoborec, marveč tudi izboren risar. Udeležil se je mnogih skupnih izletov, in ker mu je okolica tako čudovito ugajala, je mnogo in mnogo risal.

Romanov pa seveda ni poznal širšega prebivalstva v Marmaros-Szigetu; zato se mu je nekoč pripetilo, da je prišel nekega dne na vrt najodličnejše restavracije z damo, kateri natakari ni hotel postreči ter je moral Romanov z njo osramočen oditi. Ob odhodu pa je zagrozil natakarku, da ga pobije, kakor hitro ga kje sreča.

Tri mesece kasneje.

3. oktobra so Rusi prišli v Marmaros-Sziget. Med prvimi častniki je bil atletski orjak, silen mlad nadporočnik. Pripadal je generalnemu štabu. Častniki so se nastanili v hotelu gori omenjene vrtn restavracije. Osobje je bilo pobegnilo, ostal je samo 15 letni pikolo, ki je govoril rusinsko.

Pikolo je bil šef, vratar in natakari v eni osebi. Orjaški nadporočnik veli dečku, naj uredi sobe. Ta častnika široko pogleda — zdel se mu je znan. Rus mu pomore:

»No, kaj me ne poznaš?«

»Ne vem, kdo je gospod častnik,« odvrne zmeden deček, »a zdite se mi jako znani.«

»Jaz sem Romanov,« odvrne smeje se Rus, »rokoborec!«

Bil je v resnici on. Kakor se je sedaj dognalo, je bil on organiziral vohunsko službo na meji. Narisal in zabeležil je bil vse prehode ter je privedel čete čez Karpate. Nadporočnik generalnega štaba pa še ni bil pozabil na svojo afero, ki jo je imel na restavracijskem vrtu kot rokoborec Romanov. Komaj se je bil umil, že je hitel poizvedovati za dotičnim natakarkem.

jem. A rekli so mu, da je bil to le priložnostni natakari, drugače pa pek.

Amerika grozi. — Ameriška nota Angleški.

Washington, 30. decembra. Predsednik Wilson je izjavil glede na noto, odpisano Angliji, ki zahteva, naj se lepše postopa z ameriškano trgovino, da bo morala Anglija plačati visoko odškodnino, ker se nepoštevno zadržujejo ameriškanski tovari, ki jih prevažajo.

AMERIŠKA NOTA ANGLEŠKI.

Washington, 31. decembra. (Kor. urad.) Ameriška vlada je poslala angleški noto, v kateri zahteva, da se kmalu zboljša postopanje z ameriško trgovino od strani angleškega brodogradnje in s vseh opozarja na to, da je nastala v Ameriki velika občutljivost vsled neupravičenega vmešavanja Angleške v legitimno ameriško trgovino. Vlada protestira proti zajetju ladij nevtralnih držav le na podlagi sumničenja, priznava pa, da imajo vojskujoče se države preiskovalno pravico, vendar se pa mora dokaz za sovražno namembno dotičnega tovora doprinesti že med preiskavo. Posebno se dolži Angleško, da drugače postopa s skandinavskimi ladjami, naloženimi z bakrom, kakor z ameriškimi. Nota razpravlja, da so živila konterbanda, ker so tako za civilno prebivalstvo kakor za armado namenjena in izraža nado, da bo Angleška uvidela, kako resnega pomena je nadaljno vmešavanje v nevtralno plovbo.

Kanada se prebuj.

Berolin, 30. decembra. »Telegraphen-Union« poroča iz New Yorka: V Kanadi se pojavlja izredno živahno gibanje, ki gre za tem, da prekomorske dežele Velike Britanije po vojni dobe večji delež v splošni vladi britanske države, bodisi v tej ali oni obliki. Predvsem hočejo Kanadci sodelovati in svetovati v vprašanjih zunanje politike. Smatra se za poniževalno, da veliki dominiji nimajo nobenega glasu v svetu, kjer se odloča vojna in mir. V Canadian klubu v Montrealu je govoril o tem predmetu eden kanadskih liberalnih voditeljev, James S. Brierley. Izvajal je med drugim, da je minul čas, ko je Kanada brambo dežele prepuščala Veliki Britaniji in s tem je prišel dan, ko Kanadci ne morejo več Angliji sami prepuščati pravice, da sklepa o vojni ali miru. Vojna je izpremenila cel položaj in državno ogrado v temeljih premaknila. Sramotno bi bilo za Kanado, ako bi ne hotela sprejeti odgovornosti, da bi sedela v svetu onih, ki delajo vojno in mir. Ali naj se bodoča reorganizacija države izvrši na ta način, da se ustvari vladavina zveznih držav ali pa zveza sesterskih narodov, še ni jasno. Toliko pa je gotovo, da se mora ustvariti ustroj, ki bo dopuščal diskuzijo in posvetovanje med posameznimi udi države. Kanado treba vprašati, predno se država odloči za vojsko. Kanada mora imeti pravico govoriti v vseh zadevah zunanje politike in v vseh vprašanjih, ki se naravnost ali posredno tičejo državne brambne sile.

Vojska s Srbi.

OB SRBSKI MEJI MIR. — ODBITI NAPADI ČRNOGORCEV.

Dunaj, 30. decembra. Uradno se poroča: Na balkanskem bojišču vlada ob srbski meji mir.

Nočni napadi Črnogorcev na Gat pri Avtovcu in na Lastvo pri Trebinju so bili odbiti.

Namestnik načelnika generalnega štaba, pl. Höfer, fml.

ČRNOGORCI POGREŠAJO DVE FRANCOSKI LADJI.

Iz Bara se poroča v Rim: Brez vsake sledi sta izginiti dve francoski ladji, ki sta odpluli v Bar, da pripeljeta živila. Parnika bi morala pripluti v pristanišče že pred 10 dnevi. Sodijo, da sta se parnika vrnila nazaj v Marseille iz strahu radi izpada avstro-ogrškega podmorskega čolna XII.

BREŽIČNA ZVEZA PODGORICA—PARIZ.

V Podgorici (Crna gora), so priredili novo brežično brzozjavno postajo, ki je zvezana z Eiffelovim stolpom v Parizu. Prvo brežično brzozjavko so odposlali iz Podgorice predsedniku pariskega občinskega sveta.

UJETI HRVATJE V SRBSKEM UJETNIŠTVU.

Kakor »Pokret« poroča, so bili za časa zadnjih bojev ujeti bivši poslanci: Franc Hrustić, Jovan Banjanin, križevaški odvetnik dr. Oštrić in zagrebski zdravnik dr. Jurinac.

× × ×

NOVI DEŽELNI NAČELNIK DOŠEL V SARAJEVO.

Sarajevo, 30. decembra. (Kor. urad.) Novi deželni načelnik in poveljujoči general v Bosni in Hercegovini, podmaršal pl. Sarkotić, se je danes dopoldne pripeljal s posebnim vlakom v Sarajevo. Namestnik deželnega načelnika Mandić in ravnatelj deželnih železnih dvorni svetnik Mrasek sta se mu peljala naproti do Bosenskega Broda. Na sarajevskem kolodvoru je bil sprejem vojaškega značaja.

Dedeagač blokiran?

Sofija, 30. decembra. Listi poročajo s posebnimi izdajami, da namerava angleško-francosko brodogradnje proglasiti blokado bolgarskega pristanišča Dedeagač. Neka eskadra združenega brodogradnje že križari pred Dedeagačem in ustavlja vse ladje, ki hočejo odpluti v pristanišče. Nacionalistični listi sodijo, da se v kratkem prekinijo diplomatske razmere med Bolgarijo in trojnim sporazumom.

Drač obkoljen.

Milan, 30. decembra. »Corriere della sera« poroča, da je vstaško prebivalstvo v Tirani požgalo vse hiše, ki so bile last Essad paše. Essad paša je hotel to preprečiti s tem, da je proglasil v Tirani oblegovalno stanje, kar je še bolj razburilo prebivalstvo. Prebivalci iz Elbassana, Berata, Fier in Pekinje so se priklonili vstašem. Sklenili so prodirati proti Draču, da umore Essad pašo. Drač je zopet obkoljen, kakor za časa princa Wieda.

London, 30. decembra. (Kor. ur.) »Times« poročajo 29. t. m.: Včeraj so se potopile štiri angleške ladje, ker so zadele na mine; potopile so se: parnik »Limavie«, mali parnik »Gem« in dva ribiška parnika. Od bojiča je zadelo na Severnem morju na mine in se potopilo 8 ladij.

Francozi in vprašanje Valone.

Pariski listi obžalujejo, ker so zasedli Italijani Valono. Nevtralnost Italije je zdaj zagotovljena, ker bo Italija zaposlena v Albaniji in ker bo omejena tudi Grška.

Turčija v vojski.

ANGLEŠKA PRIZADEVANJA V ITALIJI.

Berolin, 30. decembra. »Berliner Tageblatt« poroča: Angleška se neprestano trudi, da bi napravila v Italiji razpoloženje za vojsko s Turčijo.

PRVI RUSKI UJETNIKI V ERZERUMU.

Carigrad, 30. decembra. (Kor. urad.) V Erzerumu je došlo včeraj 150 Rusov, ki jih je ujela turška kavkaška armada. Isto-

časno so pripeljali dva topova, eno strojno puško in drugi bojni material, ki so ga vzeli Rusom. Veselja prebivalstva ni mogoče opisati. Druge ujetnike in nadaljni vojni plen se še vozi.

NOV FRANCOSKI NEUSPEH V MAROKU.

Kolin, 30. decembra. O novem francoskem neuspehu v Maroku poroča »Kölnische Zeitung« iz Madrida: Vstaši so napadli neko francosko kolo ob zgornjem teku reke Inauen. Francozi so se morali umakniti v sosedni utrjeni tabor. Bojišče so pokrivali 4 mrtvi častniki in 78 mož. Vstaši so osvojili več proviantnih voz in dva topova.

666 LETNICA OTOMANSKE NEODVISNOSTI.

Carigrad, 30. decembra. (Kor. urad.) Povodom 666 letnice, ko je bila proglašena otomanska neodvisnost, se bo v Carigradu vršil slavnostni sprevod v zgodovinskih janičarskih kostumih. Sprevod bo pred sultanovo palačo priredil ovacije. Zvečer bodo v različnih gledališčih slavnostne predstave. Listi poudarjajo pomen te slavnosti in vzpodbujajo današnjo generacijo, da si vzame za zgled junake one dobe.

Boji na zahodu.

Boji za St. Georges. — Grozni nalivi.

Berolin, 30. decembra. Veliki glavni stan poroča: Za selo St. Georges, jugovzhodno od Nieuporta, katero smo morali vsled nenavadnega napada sovražnikov zapustiti, se še bojuje. Vihar in grozni nalivi so napravili na obojestranskih postojankah na Flanderskem in v severni Franciji škodo. Na ostali fronti je dan v splošnem potekel mirno.

Najvišje armadno vodstvo.

Jofsrejev ofenzivni načrt uničen.

Rotterdam, 30. decembra. »Nieuwe Rotterdamsche Courant« piše: Cela ofenziva, katero je Joffre 17. decembra naznanil in katera bi uničila Nemce, je ostala brez uspeha.

Boji ob alzaški meji.

Curih, 30. decembra. »Tagesanzeiger« poroča od alzaške meje: Izpraznitev obmejnega ozemlja Francozi nadaljujejo. Nad Markirchom, na višini St. Die, so bili potisnjeni Francozi proti Gerardnerju. Nemci so zasedli postajo St. Leonhard, važna oporišče Francozov.

Učinek Zeppelinovih bomb v Nancyju.

Genf, 30. decembra. O učinku bomb, ki so jih metali Zeppelinovi zrakoplovi v Nancy, poroča »Petit Parisien«: Po cestah, kamor so padle prve bombe, so bile razbite vse šipe v oknih v daljavi 200 m. V neki cesti, kamor sta padli dve bombi, se je podrli stena neke hiše. Veliko hiš je težko poškodovanih, mnogo jih je bilo po bombah preklunjenih, dimniki so bili vrženi na ceste, izloščena okna razbita. Po vrtovih je veliko dreves uničenih.

Neuspeh francosko-angleškega napada.

Z ozirom na neuspeh splošne Joffrejeve defenzive, ki jo prizna Reuterjev dopisnik, piše »Berliner Zeitung am Mittag«: Močni pritisk, ki ga zahteva dopisnik na nemško-zahodno bojno črto, se mora tako tolmačiti, da se bodo nadaljevali siloviti napadi v zavesti, da ni mogoče zavzeti nemških postojank in pregnati Nemcev. Tako vojskovanje se mora preiti ali slej zlomiti. Angleži in Francozi so ob izjavljenih napadih zelo veliko ljudi izgubili in bodo izgube tako napredovale, da bo 40.000 mož komaj izpolnilo vrzeli. Umevno je zato, zakaj da Francozi takoj žele japonske pomoči.

Angleško vojno brodogradnje zopet deluje.

Berolin, 30. decembra. »Lokalanzeiger« poroča: Angleško brodogradnje je pričelo ob zahodno flanderskem obrežju zopet delovati. V minuli noči je divjal na Nizozemskem in v Belgiji hud vihar. Nizozemci se boje za svoje ladje, ki so v nevarnosti radi min.

Bodoča taktika zaveznikov na zahodu.

Berolin, 30. decembra. Iz Haaga poroča »Tägliche Rundschau«: Posebni poročevalci Reuterjevega urada na severnem francoskem obvešča, da so pokazali vsi poizkusi prodrati nemške čete, da je med velikim francoskim skupnim napadom ostal sovražnik presenetljivo močan. O nadaljevanju prave ofenzive se zato zdaj ne more govoriti. Zavezniki nameravajo zdaj svojo taktiko v toliko izpremeniti, da bodo dovolj močno pritiskali na vse točke nemške fronte in skušali sovražnikove moči tako napeti, da ne bo mogel odpustiti še več vojakov na vzhodno bojišče.

Francozi pripravljajo na vpoklic letnik 1917.

Pariz, 30. decembra. Ker prebiranje letnika 1916 ni prineslo zaželenih uspehov, agitirajo ugledni francoski listi za to, da se vpokliče tudi letnik 1917. Listi priznavajo, da bo to nova, velika žrtev za državo, vendar obstoj Francije to zahteva,

Zemljevid k bojem na severnem Poljskem.

Indijske čete v Franciji.

»Berliner Lokalanzeiger« poroča iz Milana, da so v Marseilu izkrkali iz 25 ladij sveže indijske čete.

Belgija prosi za Japonsko za pomoč.

Frankobrod, 30. decembra. »Independence belgeque« poroča: Belgijska vlada je ponovno pozvala Japonsko za osvojitve Belgije na pomoč.

Belgija zopet vstaja.

Magdeburg, 30. decembra. »Magdeburger Zeitung« poroča iz Bruslja: Znamenja za zopetno probojo Belgije se množe. Borzi v Bruslju in Antwerpnu, kovinske in premogovne borze v Bruslju, Lüttichu, Charleroi in Monsu se po vsej priliki prihodnjega tedna zopet odpro. Banke in menjalnice, ki so bile od začetka nemške okupacije zaprte, začenejo zopet poslovati.

Francozi in japonska ministrska kriza.

Pariški listi so radi japonske kabinete krize zelo vznemirjeni; če tudi se trdi, da je provzročil krizo notranji japonski spor.

Strah pred nemško invazijo v Angliji.

London, 30. decembra. (Kor. urad.) »Daily Telegraph« poroča iz Scarborougha 28. t. m.: Okrajni poveljnik je ukazal, da med pol 5. uro popoldne in pol 8. uro zjutraj v razdalji 5 milj od pomorskega obrežja med Salbournom in Spurn Headon ne sme biti nobeno vozilo razsvetljeno z acetalinsko, električno ali kako drugo močno svetilko. Vse luči v hišah, ki se vidijo na morju, se morajo ugasniti ali zatemniti. Brez pooblastila ne sme nihče prizigati luči ali ognjemeta. Kdor na poziv na cesti ne obstane, je v nevarnosti, da ga ustrelje.

Amerikanski konji v Franciji.

Bazel, 29. decembra. »Baseler Nachrichten« poročajo iz Bostona: V grške ladje vkrcajajo 30.000 konj, ki jih je kupila francoska vlada v Združenih državah.

25.000 parov drsalk naročil trojni sporazum.

Rotterdam, 30. decembra. Zavezniki so naročili v nizozemski provinci Friesland 25.000 drsalk, ki naj se takoj dobavijo.

Francozi odposiljejo izrednega francoskega poslanika v Rim.

Curij, 30. decembra. »Tribuna« piše, da bi Loubet ne bil pravi mož za izrednega poslanika v Rimu, ker je pod njegovim predsedstvom nastala napetost z Vatikanom. Z verodostojne strani se pa poroča iz Rima, da se o odposiljavi Loubeta vrše pogajanja.

Angleški poslanik pri sv. Očetu.

Novoimenovani angleški poslanik Howards je izročil v Vatikanu svoje poverilo, ki govori o posebni in ne o trajni misiji. Ko je izročil poverilo, je nagovoril svetega očeta, ki je odgovoril. Sveti oče je nato povabil poslanika v svojo zasebno knjižnico, kjer se je razgovarjal z njim.

Vstaja Burov.**BURSKI VSTAŠKI VODITELJ SLABBERT UJET.**

Kapstadt, 30. decembra. (Kor. urad.) Reuter poroča: Voditelj vstajev, Martin Slabbert, je bil ujet 26. decembra severno-zahodno od Bloemfonteina. Njegovi pristaši so se že prej udali. Tudi ostanki zadnjega vstajškega oddelka v okraju Heilbronn so se udali.

Italijansko prorokovanje o koncu vojske.

Budimpešta, 30. decembra. Rimski dopisnik lista »A Nap« je imel razgovor z uglednim diplomatom, ki živi splošno spoštovanje. Italijanski diplomat je rekel: Sedaj je jasno, da sta na Italijanskem dve frakciji: manjša stranka, nacionalisti so mnenja, da se bo svetovna vojska zamotala z novimi vojskami, večja stranka pa sodi, da so posledice svetovne vojske že jasno pred očmi in da je mir mnogo bližje, kakor se misli. Zdaj gre samo zato, kdo bo tisti, ki bo govoril odločilno besedo v odločilni minuti. Gotovo je že, da je Angleška v svoji želji po dolgi vojski popolnoma osamljena. Dolga vojska bi tudi Francijo in Rusijo uničila in čeprav je uničenje Rusije obseženo v tajnem načrtu Angleške, bi ta ne pripustila uničenja Francije. V londonskih diplomatskih krogih so mnenja, kar sicer razglašajo tudi v listih, da bo v aprilu konec vojske. Na Francoskem so pričeli zavezniki novo ofenzivo le bolj pod pritiskom javnega mnenja. Tudi na Francoskem se tolažijo z določenim datumom: pravtako april. Enako tudi nevtralne države nočejo več vojske. Na Portugalskem je izrekel senat vladi nezaupnico, na Japonskem pa je večina porazila vlado. Nočem preokovati, vendar mislim, da bodo začetkom marca diplomati prevzeli ulogo orožja. Tudi to bo zelo razburljivo, mogoče še bolj kot boji z orožjem. Italija

bo imela zadoščenje, da se bo mir sklenil na njenem ozemlju, najbrže v Rimu in živcem politikov bo zelo dobro delo milo podnebje Italije.

Poklonsivo pri presvelli. knezoškofu.**Poklonstvo pri prevz. knezoškofu.**

Po starem običaju se je zbrala danes ob 10. uri dopoldne duhovščina ljubljanskega mesta v knezoškofijskem dvorcu, da je izrazila v imenu celokupnega škofijskega klera presvetlemu knezoškofu čustva vdanosti in izrekla voščila za novo leto. Milostivi g. prošt J. Sajovic je omenjajoč sedanjo krvavo vojsko, ki jo nekateri protivniki katoliške Cerkve in avstrijske monarhije hočejo izrabljati v svoje namene, povdarjal, da trdno zaupamo v pomoč presv. Srca Jezusovega, ki se mu bo v teh dneh posvetila vsa Avstrija in ki nam bo naklonilo mirnejše in srečnejše leto, kot je bilo preteklo. Presvetli knezoškof dr. A. B. Jeglič se je v toplih besedah zahvalil za izražena voščila. Povdarjal je, da se je treba v težkih dneh božje poizkušnje zanesti na božjo previdnost in na Gospoda vojnih trum, saj »On je Gospod naš Bog, po vsi zemlji so njegove sodbe...« (Psal. 105, 7). Prepričani smo, da bodo tudi vojne nadloge in sedanji hudi časi tako potekli, kakor je Bogu ljubo in Njemu na čast ter v zveličanje narodov. Duhovščina ljubljanske škofije je pokazala, da je na svojem mestu tudi v teh kritičnih trenutkih; gotovo je, da bo skrb za ljudstvo ter modro previdnost znala ohraniti tudi, če bi nas še kaj hujšega doletelo. Dalje je presvetli omenjal veselo dejstvo, da se bo vsa Avstrija te dni posvetila božjemu Srcu Jezusovemu. Pri tem svečanostnem opravilu ne bo udeleženo samo ljudstvo, ampak o f i c i e l n a Avstrija, kajti tudi cesar sam je dal najlepši zgled ter takorekoč velel, naj isto store tudi vsi zastopi in vsa uradništva širne Avstrije. Končno je priporočil molitev za sedanjega papeža, za avstrijskega cesarja ter želel duhovščini in vernikom ljubljanske škofije blagoslovljeno leto 1915.

Angleška v škripcih.

London. Kitchener pozivlja k sestavi meščanske brambe 150.000 mož, da brani domovino pred nemško invazijo.

London. Dnevni stroški Angleške so v vojski 54 milijonov. Pričakuje se, da se zvišajo na 80 milijonov.

London. Ameriška nota je tu učinkovala kot bomba. Angleška se mora Ameriki takoj vdati, kar znači slabost Angleške na morju.

Zanimiva izjava ruskega lista.

Dunaj, 31. decembra. »Ruskoje Slovo« izjavlja, da ima Rusija le malo interesa za napadalno vojsko proti Nemčiji. Avstrija naj bi enako kot Francoska in Srbija v ugodnem trenutku sklenila časten separatni mir. Nadaljevanje vojske je le življenjsko vprašanje Angleške.

Rusko posojilo odklonjeno.

London, 31. decembra. Novo rusko posojilo v Londonu je odklonjeno.

Nemiri na Ruskem.

Dunaj. V Moskvi se vrše številne aretacije profesorjev in dijaštva. V Odesi so resni nemiri.

Francoški generali priznavajo rusko umikanje.

Rotterdam, 31. decembra. Generala Berthaud in Lacroix priznavata v francoskem časopisju, da se Rusi umikajo. Izjavljata, da ni več mogoče prikrivati ruskih porazov.

Slovenska Straža 1915.

Slovenci, Slovenke! Ob zaključku starega leta in v novem letu ne pozabite obmejnih Slovencev!

Dnevne novice.

+ Vabilo. Naše čitatelje vabimo, da takoj obnove naročbo na naš list. Opozorjamo, da treba to nemudoma storiti, da se naročniki izognejo neljubemu prekinjenju v prejemanju lista. Odveč bi bilo naglašati, kako važno je časopisje v teh velikih dneh. Ravno tako neizpodbojno je, da je

tudi v sedanji dobi trenutnega pomena, da se vsak naš somišljenik zvesto drži in podpira naše slovensko krščansko glasilo. Idealni cilji, ki jim služi naš list, imajo tudi v vojnih časih svojo vrednost in pomen, zlasti pa je treba, da smo budni in vsak hip pripravljeni na prehod iz vojne v mir, na dobo, ko se bodo razmere na novo urejale. Z ozirom na to prosimo naše čitatele, da nam ostanejo zvesti in posvete svojega skrb in požrtvovalnost nabiranju novih naročnikov. Naša stvar je njihova stvar! Vsem svojim prijateljem in vsem, ki nam na katerikoli način pomagajo in ki delujejo z nami za uresničenje naših ciljev in idealov najsrečnejše novo leto!

Štajerski slovenski vojni kurati.

Dva izmed štajerskih slovenskih duhovnikov, ki sta bila pri svojih polkih na severnem bojišču, sta že ujeta od Rusov. To sta č. gg. kaplana Rajmund Bratanič od Sv. Pavla pri Preboldu in Vl. Cepuder od Sv. Ruperta v Slov. goricah. Poročila, da so še zdravi in čvrsti, se prihajajo od slededih č. gg. divizijskega župnika Hubert Rant in Jakob Tajek, kurat profesor Iv. E. Kociper, nadkurat profesor Ernst Trstenjak, kurat Januš Golec, Marko Škofič, Fr. Zagoršak in P. Žagar. Nekaj kuratov čaka v Gradcu na povelje, da odidejo na bojišče: M. Sagaj, Ciprijan Napost, J. Luskar itd. Franc Kren, ki se je kot vojni kurat nahajal meseca decembra na svoji kaplaniji pri Mariji Snežni na dopustu radi bolezni, se je dne 31. decembra zopet vrnil na severno bojišče k svoji diviziji.

— Osebnosti s pošte. Poštni adjunkt Pertot Ivan v Trzinu na Primorskem je imenovan za poštarja v Opatlju; poštni oficijant Bradič Ivan v Pulju je imenovan za poštarja v Buzetu. Mesto poštnega ekspedienta v Grožnju je dobil poštni adjunkt Prodan Jurij, mesto poštnega ekspedienta v Dolini pri Trstu je dobila ekspedientka Kralj Marica, enako mesto v Dobričah pa Brišar Emil. — Poštni ekspedient Šubic Valentin je stopil v pokoj. — Poštno službovanje sta odpovedala poštni ekspedient Pangerc Jožef v Dolini in poštni ekspedient Vikič Ivan v Sicioli. — Umrli je poštni ekspedient Čepon Ivan, na bojnem polju pa je padel Sterbinc Večoslav, bivši poštni oficijant. — Mesto poštnega ekspedienta je razpisano v Horjulju (III./1). Paval za slugo znaša 140 K. Prošnje je vložiti v teku treh tednov.

— Smrtna kosa. Na Sveti Gori pri Litiji je na Štefanji dan, 26. decembra umrla in bila 28. decembra pokopana mati č. g. P. dr. Hugona Bren, lektorja v Kamniku, Terezija Bren. Naj ji bo ohranjen blag spomin! — V Kamniku je umrl Jurij Klemenčič, star 72 let.

— Enokronski bankovci in polkronski novci. Pred kratkim izdani dveokronski bankovci se niso popolnoma odpomogli pomanjkanju drobiža. Poleg tega se je spoznalo, da je za izplačevanje dnin vojaštvu potrebno, da se vpeljejo enokronski bankovci. Kakor izvemo, so se pred kratkim že izdelali enokronski bankovci v skupnem znesku 20 milijonov. Kdaj bodo ti bankovci izdani, še ni določeno. Name-rava se tudi izdati polkronske novce iz nikla; s tem bo vsekako denarni promet olajšan.

— Imenovan je za poročnika rezervni praporščak 27. domobranskega polka Franc Kotlusek.

— Umrli je v Gradcu vladni svetnik in vpokojeni gimnazijski ravnatelj Henrik Karol Noč, star 80 let.

— Umrli je na Rovih (Dolenje št. 1) 29. t. m. posestnik Anton Andrejka, po dom. Hudman, brat g. c. in kr. gardnega podpolkovnika Jerneja pl. Andrejka z Livnograda. Huda zavratna bolezen je vrgla postavnega, neutrudnega gospodarja prežgodaj v grob. Velečislani rodbini iskreno sožalje!

— Padel je na severnem bojišču nadporočnik Ivan Kordiš, doma iz Loškega potoka.

— Slovenska hiša v Mariboru. »Marburger Zeitung« poroča, da je kupila mariborska posojilnica trgovsko hišo Balon v Mariboru za 164.000 K.

— Pogreb rajnega Konrada Zelzerja v št. Ilju se je vršil dne 28. decembra ob ogromni udeležbi. Gotovo se je pogreba udeležilo nad 1000 ljudi, znamenje, da je bil rajni res v vseh krogih splošno priljubljen.

— Odlikovanje. Srebrno hrabrostno svetinjo II. razreda so dobili: korporal Emil Weselsky, pešec Avgust Lepre in častniški sluga Ivan Bergamasco — vsi trije ljubljanskega domobranskega pešpolka št. 27.

— Poroka. Jutri se poroči v Dunajskem Novem mestu stotnik 14. pp. Franc Kette, sin v Ribnici umrlega sodnika Avgusta Kette, z gđ. Elo Strass-Gschwandtner, hčerko deželno sodnega svetnika.

— Potovanje po Banatu. Promet v ozemlju, ki leži južno od črte Baránda, Torontálvásárhely, Alibunár, Nagykarolyfalva, Temesmiklós, Homokszil, Temesvajakóc, Versec, Meszesfalva, Temesszöllös, Varadia Geróc, Oravicabánya, Stájer Lakanina, Verend, Domásnya, Somosréve, je

dovoljen samo onim civilnim osebam, ki imajo prehodno izkaznico. Prehodne izkaznice izdajajo politične oblasti brezplačno. Prehodna izkaznica se izda samo za eno potovanje (in vrnitev) ter mora biti v njej zaznamovan tudi namen potovanja.

— Slovenska kri. Iz ptujskega okraja izvemo: Pignar Janez, ugleden kmet v Zagorcih pri Sv. Lovrencu, ima štiri sinove. Vsi so oženjeni in vsi sedaj v bojni fronti. — Janžekovič Vid, posestnik v Mezgovcih pri Ptujju, ima šest sinov. Vsi so sedaj na bojišču. Pač mnogo žrtvuje slovenski kmet za cesarja in dom!

— Na severnem bojišču je bil že pred dvema mesecema ranjen rez. 17. pešpolka Alexander Del-Linz, cand. iur. praške univerze, 27 let star, iz Hruševja pri Postojni. Umrli je vsled ran. Pokojniku, ki je bil dobra duša in vsled svojega plemenitega značaja in humorja vobče priljubljen, blag spomin!

— Izvozne prepovedi v Italiji. Interesirane firme dobé v pisarni trgovske in obrtniške zbornice in Ljubljani pojasnilo o tem, kako se izvajajo izvozne in prevozne prepovedi v Italiji.

— Umrli se je v Trstu 76 let stari mešetar Alojzij Pipan. Skočil je z okna svojega stanovanja na dvorišče.

— Umrli je blizu Jakina v Castelu Sorretti v Italiji hrvatski učenjak, izvrsten slavist in matematik Peter Budmani, star 80 let.

— Umrli je pred dvema dnevoma madžarski naravoslovec in po vsej Evropi znani antropolog in pesnik Oton Herman. Bil je tudi znamenit politik in je mnogo let zastopal v parlamentu erdeljske Saksonce.

— V vojnem ujetništvu se nahajata učitelj Andrej Čok in uradnik Luxa iz Trsta. Ujeta sta bila na južnem bojišču ter se nahajata med onimi našimi vojaki, ki so ujetniki na gorkem otoku Syros.

Ljubljanske novice.

Ij Osebnosti. Deželni glavar dr. Iv. Sustersič se je podal za nekaj dni v Opatijo.

Ij Opozorjamo na današnji Silvestrov večer, ki ga priredi Trnovsko-kravosko prosvetno društvo v Ljubljani v gostilniških prostorih g. Fröhlicha na Trnovskem pristanu št. 4. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina 30 vin. Zabava bo prav prijetna in vsestranska. Somišljeniki in somišljenice, udeležite se današnjega večera vrlo delujočega prosvetnega društva v obilnem številu!

Ij Umrli so v Ljubljani: Fran Sever, poljski dninar, 44 let. — Marijana Kofov, zasebnica, 79 let. — Roza Ocvirk, sprevednikova hči, 13 let. — Elizabeta Pressl, hiralca, 66 let. — Štefan Gál, pešec 38. pešpolka, 28 let. — Neža Nadižar, žena podjetnika kinematografa, 29 let. — Michael Mankoč, delavec-hiralec, 67 let. — Josipina Žlajpah, posestnikova žena, 38 let.

Ij Vojaške vdove naj se zgledajo! Ker so došla darila, naj se v soboto, 2. januarja dopoldne od 9. do 12. ure zgledajo na magistratu, II. nadstropje, vse one ubožne žene, katerih možje so v tekoči vojni ali padli ali umrli ali so izginili in ki imajo nepreskrbljene otroke v starosti od 2. do 8. leta. Dokazila o svoji ubožnosti, o smrti ali o pogrešanju mož ter o številu in starosti otrok je prinesiti v pisarno mestnega referenta za ubožne zadeve. Zglasiti se je le v Ljubljani stanujočim ubogim ženskam.

Stotnik 27. dom. pešpolka Dobnik mrtev. Potrjuje se vest, da je na severnem bojišču v bitki pri reki Ropa padel priljubljeni stotnik 27. dom. pešpolka Fran Dobnik.

Ij V ruskem ujetništvu je Ivan Praznik, vojak 4. stotnije 97. pešpolka, uslužbenec Bonačeve tovarne. Od začetka vojske ni pisal. Včeraj je pa pisal svoji teti Mariji Topolavec, branjevki v Florjanski ulici.

Ij Lep mu je našla gđ. Dralka na državnem kolodvoru. Dama, ki ga je izgubila, naj se zgleda na Starem trgu št. 30, II.

Zahvala.

Ob priliki izgube naše nepozabne blage hčere, sestre, svakinje in tete, gospodične

Marijane Škerjanc

izrekamo za časteče spremstvo blage rajne vsem sorodnikom, prijateljem in udeležencem našo iskreno zahvalo. Osobito se še zahvaljujemo preč. gg. župnikom s Homca in iz Radomlja, slavn. Marijinima družbama s Homca in iz Radomlja, slavn. izobraževalnemu društvu iz Radomlja, botri g. Tereziji Marinšek in darovalcem prekrasnih vencev.

Radomlje, 28. decembra 1914.

Žaljoči ostali.

„Prorokovanja“ Silvestrovo noči.

Kaj pa bo prineslo novo leto? —

Nestevilno vraž je poleg splošnoznane ulivanja svinca na Silvestrov večer, iz česar naj bi se uganilo bodočnost. Najvažnejše vprašanje, s katerim se obračamo do usode, se tiče vendar življenja ali smrti.

Kdor n. pr. v Šleziji prisluškava pod tujim oknom, ta pričakuje odgovora na vprašanje, li bode umrl v prihodnjem letu. Ako sliši najprej trdilnico »da«, tedaj je njegova smrt gotova stvar, nasprotno pa mu nikalnica »ne« obeta daljše življenje.

Na Tirolskem se vidi celo mrlič bo- dočega leta iti opolnoči okrog oltarja k cerkvenemu darovanju, in kdor bo umrl prihodnje leto, vidi samega sebe, t. j. svojo lastno postavo brez glave. (Primerjaj prizor v Raupachovi ljudski igri »Mlinar in njegova hči«, ko gredo duhovi v prihodnjem letu umrlih v cerkev k polnočnici!

V nekaterih krajih so orehi smrtni séli: kdor na Silvestrov večer v veseli družbi prvi odpre črn oreh, mora umreti. Podobno razodevajo smrt plavajoče lučice, ki se denejo v orehovitih lupinah v skledo vode; vsaka lučka pomeni eno osebo, in tista oseba, katere lučka najprej ugasne, najprej umrje. Plavajoče lučice pa pomenjajo tudi, ako se druga od druge oddaljujejo ali medsebojno približujejo, zaroko ali ločitev.

Zaroka in poroka je poleg življenja in smrti zelo važno vprašanje, in raditega je tudi med vero preprostega ljudstva razširjenih mnogo tozadevnih predznamenj. — Mlada Meklenburžanka n. pr. se vstopi v Silvestrovo noči v svoji sobi s hrptom obrnjena proti vratom in vrže nato šlapo čez glavo; če pade tako, da kaže njen prednji del v sobo, tedaj se bo gotovo zaročila v bodočem letu. — V Lauenburgu izve mlada deklica odgovor tega važnega vprašanja na ta način, da v Silvestrovi noči trikrat potrka na kurnik. Če sliši kregati se najprej petelina, tedaj pomeni to svatbo, ako pa čuje najprej kokoš, tedaj ostane še nekaj časa samska. — V nekaterih krajih pripisujejo jabolkom pomembno ulogo. V jabolku, ki se ga položi pod vzglavje, se vidi podoba drugega, ako se točno opolnoči vanj ugrizne; ozko narezane jabolčne oblične pa, ki se jih vrže zadaj čez glavo, padejo tako na tla, da kaže na ta način tvorjena oblika začetno črko ženinovega imena. — Štiriperesna deteljica, ki jo položi mlada Tirolka pod vzglavje, ji v sanjah pokaže njenega drugega, in mladi Tirolec, ki na Silvestrovo noč vznak stopa čez skladvnico drv in pri tem iztakne poleno, sklepa iz njegove oblike, kakšna bo njegova izvoljenka, majhna ali velika, debela ali suha, vitka ali prihuljena.

Pa s tem se ni treba zadovoljiti, poizvedovati usodo novega leta na Silvestrovo noč, temuč se lahko pridobi srečo samo.

Skoro po celi Nemčiji pomenijo n. pr. ribje luskinе polno denarnico. Istotako pomeni v nekaterih krajih uživanje belega ohrovtu mnogo denarja, uživanje korenja pa zlato. — Kdor na Meklenburškem v Silvestrovi noči drva krađe, ne da bi ga kdo zasačil, si pridobi s tem pravico, nemoteno krasti celo leto. — Nekoliko nespameten je poizkus, pridobiti si ponarejen tolar, pri čemur pomaga to noč sam peklenšček. Vtakne se črnega mačka v vrečo, se jo zaveže z 99 vozli in se ga nese trikrat okoli cerkve. Pri tem se potrka na vrata in kliče cerkovnika. V tretje se prikaže mož, ki seveda ni nihče drugi kot zlod. Ponudi se mu svojega »zajca«, in zlod dá zanj po kratkem pogajanju tolar. Potem pa se jo mora naglo odkuriti, da se pride pravočasno domov, kajti če bi zlod razvozlal vseh 99 vozlov, ko je do- tičnik še na potu, tedaj mu ne bi pomagal ničesar ne le s težavo pridobljeni denar, ampak bi bil na milost in nemilost zapisan samemu vražu...

Slovenski časniki v ruskem ujetništvu.

Celovski »Mir« piše: Iz Berezovke v Sibiriji smo prejeli od gosp. poročnika v rezervi Ludovika Zagoričnika od 4. domobranskega polka pismo, datirano z 29. oktobrom, ki se glasi:

V pismu od nedelje, dne 25. t. mes., sem Ti obljubil, da Ti bom kaj poročal iz svojega življenja v vojnem ujetništvu. Poslušaj raje o našem življenju: Pet se nas je združilo v ožje tovarištvo: nadporočnik Kunoš, poročnik Burghart, Dunajčan, ki je tudi oženjen, s katerima sem skupaj od začetka svojega ujetništva, potem nadporočnik Werrlein, ki ga poznam že iz orožnih vaj, nadalje kadet Handel, Nemec iz Srema in jaz. Bili smo že v Krasnojarsku skupaj in smo bili tudi skupaj poslani v sedanje bivališče.

Tukaj stanujemo skupaj v dveh sobah, od katerih smo si eno uredili za spalnico, v drugi pa prebivamo čez dan, — stanovanje za samce, kakor si primernejšega ni mislili. Namesto postelj smo si napravili skupen pograd s slamnicami, odejo smo dobili tukaj; k temu miza za toaleto in kot za umivalnik, da se spominjam na staro nemško pesmico: »Mein Liebchen, was

willst du noch mehr!« (Kaj ljubček, hočeš še več.)

Stanovanjeni nič manj udobno in elegantno: Dolga jedilna miza, okoli tri stolice in ena vrtna klop, narejena iz lat, potem v kotu pri oknu manjša miza, potem polica na steni, ki je obenem obešalnik za obleko, in končno še ena manjša polica, kakor jih je tujatam videti po kuhinjah.

Imamo tudi še kuhinjo, v kateri kuhamo, oziroma kuha naš nadkuhar nadporočnik Kunoš, ostali štirje smo samo njegovi pomagači, kakor nas imenuje, v kuhinji stanujeta tudi naši dve slugi.

Kuhinjo smo opremili z najpotrebnejšim, kupili smo si le najpotrebnejšo kuhinjsko posodo, krožnike in kupice, tudi »čajnik« smo si oskrbeli med dolgo vožnjo po železnici; in tako pijemo čaj trikrat na dan, za zajutrek, po kosilu in po večerji, pa samo s sladkorjem, kvečjemu tujatam »citronsko kislino, pa tudi tako diši. V čeli Rusiji se namreč ne dobi alkohola. Spominjal se boš še menda, da se je v Rusiji v začetku vojne prepovedal vsak alkohol, jaz sem menil, da velja ta prepoved samo za armado, pa kako sem se začudil, ko sem videl, da se nikjer ne smejo prodajati ne žgane pijače ne vino, o pivu pa sploh ni govora. Kak podoben ukrep bi bil tudi pri nas dober in v tem oziru bi se lahko od nasprotnika učili.

Včeraj smo dobili dovoljenje za obisk mesta Verhondinsk; tja smo šli peš — kak dve uri — mesto ima bolj azijsko lice, zanimivo je namreč, da je videti mno-

go Mongolcev in Kitajcev, tudi iz boljših stanov. Ko bi bilo to v drugih okoliščinah, bi bil vesel, da moram to opazovati, tako pa manjka mik, in misli se sučejo neprestano okoli drugih slik. V nasprotju z živili je obleka tukaj zelo draga, še bolj kakor pri nas, posebno kožuhi, ki se pri nas morda bolj poceni dobijo kakor tukaj. Da sem rešil nekaj perila, se imam zahvaliti samo okolnosti, da sem bil nosil na bojišču nahrbtnik; z ostankom v veliki denarnici ostalega mi denarja sem si nakupil še nekatere malenkosti, da bom s tem izhajal, če ujetništvo ne bo trajalo predolgo.

— Index Sacerdotum — seznam vseh od l. 1850. v mašnike posvečenih duhovnikov nam je podal isti preč. g. Ivan Rojec. V seznamu najdemo vse od l. 1850. posvečene duhovnike, njihov rojstni dan, njihovo službo — in dan morebitne smrti. — Konečno najdemo seznam občin, koliko duhovnikov so one podarile naši nadškofiji — tudi seznam koliko duhovnikov je od leta do leta bilo posvečenih in koliko je umrlo. »Necrologium« in »Index« sta namenjena pred vsem duhovnikom vendar pa bosta obe knjigi dobro došli vsem, ki so poznali naše umrle in žive duhovnike. — Tu imamo velik del zgodovine naše nadškofije.

Naročajte „Slovenca“!

Srečno novo leto!

Katoliška tiskarna

Veselo in srečno novo leto

želi vsem cenj. odjemalcem, prijateljem in znancem, prosee jih nadaljnje naklonjenosti in zaupanja

Andrej Černe, stavbno podjetje

Ljubljana, Sv. Petra cesta 23.

Srečno novo leto 1915

vošči vsem prijateljem in znancem

KAROL POLLAK

tovarnar.

1915
**Srečno in veselo
novo leto**

želi vsem svojim cenjenim
odjemalcem, prijateljem in
znancem

T. Bizjak, pekarija
Ljubljana

Poljanska cesta št. 25

Mr. Ph. Milan Geustek
Bekarna, PRI MARIJI POMAGAJ!
Ljubljana, Resljeva cesta

**Veselo
novo leto
1915**

**Deželna zadruga dim-
nikarjev na Kranjskem**

želi vsem p. t. članom in naročnikom

srečno novo leto 1915

Načelnik:
Ivan Kernc.

**Srečno in veselo
novo leto**

želi vsem svojim cenjenim naroč-
nikom in prijateljem

veličupostovanjem

Fran in Mici Dolenz,
čevljarska obrt na Sv. Petra cesti 30.

1915 1915

Srečno, veselo novo leto

želi vsem svojim cenjenim naroč-
nikom, osobito prečastiti duhovščini,
ter vsem prijateljem in znancem

Josip Grošelj, podobar, Selca n. Šk. Loko.

**Srečno in veselo
novo leto**

želim vsem cenjenim gospo-
dom obiskovalcem mojega
brivskega salona
prosee tudi nadaljne naklo-
njenosti in se priporočam
tudi v bodoče

Franjo Zajc
brivec

Ljubljana, Dunajska cesta 12.

Zanimivo razlago tujih besedi, ki so pri vojski v rabi

prinašajo listi. Tako se n. pr. pri pehoti uporablja naziv mušketir ali granatnik. Beseda granatnik je prvotno pomenjala metalca ročnih granat, ki so bile v 17. in 18. stoletju v uporabi. Pehota, ki je metala bombe, se je imenovala »grenadiers«. Naboj se je imenoval grnat po granatnem jabolku, ki je polno zrn, kot je granatna krogla polna zrn smodnika. Ime mušketir je prešlo v francoščino iz italijanskega »moschetto«, ki pomenja lovskega kragulja in je šele v prenešenem zmislu dobilo pomen orožja, frače, nato ladijskih topov in puške. Nositelj puške se je pa nazival mušketir. Beseda dragonec je francoskega izvora in prihaja od besede zmaj, francosko dragon, ki je bil sprva na njihovih praporih. Tudi beseda kirisnik je francoskega izvora od besede kiris, prsna bojna oprava, ki je bila s početka iz kože (francosko cuir, beri kyir). Ime huzar je madjarsko od besede hús — dvajset, in pomenja toliko kot dvajseti; vsak dvajseti rekrut je bil po starem ogrskem zakonu pridružen k konjici. Ulanec je poljskega izvora (lahka konjica), beseda je pa menda nastala iz turškega »oghlan« — mladenič. Ime sablje je poljsko, palaš rusko. Pistola je dobila ime od laškega mesta Pistoja, kjer so to orožje izdelovali, istotako bajonet od južnofrancoskega mesta Bayonne. Nemško ime za top, Haubitze, prihaja iz staročeškega houfnice, t. j. leseno metalo, ki meče na sovražnika kamenje. Iz angleščine prihaja naziv za topovski naboj, šrapnel, po svojem izumitelju polkovniku Shrapnelu. Kartič prihaja od laške besede cartoccia, napolnjene s kroglicami in sekanim železom. Iz španščine je ime major (mayor), ki je pa zopet iz latinskega maior, ki pomenja večji, višji. General je francoskega izvora. Naziv maršal izpeljujejo Nemci iz staronemškega marascale, ki je prvotno pomenjal jezdeca, zdaj pa najvišjo vojno čast.

Srečno novo leto

želi vsem svojim cenjenim odjemalcem črevljarska tvrdka

Jos. Breskvar

Ljubljana, Gradišče št. 7.

in se zahvaljuje za obilo doslej jej izkazano zaupanje priporočujoč se i v bodoče za blagohotno naklonjenost.

Srečno
1915
ПОУБ ЛЕТО

Želi vsem svojim velecejenim naročnikom ter se jim zahvaljuje za vsestransko doslej izkazano zaupanje, s prošnjo, da se mu ohrani isto v enaki meri tudi v bodoče.

Velepoštovanjem

Davorin Roušek

prvi fotografski in poučevalni zavod

Ljubljana

Kolodvorska ulica šte. 36a

Srečno novo leto

želi vsem svojim cenjenim odjemalcem, gostom, prijateljem in znancem ter se jim tudi nadalje priporoča

Marija Černe

mesarica in gostilničarka
Francovo nabrežje 7
Sv. Petra cesta 83.

Ivan Černe

založnik pohištva, tapetniški mojster in dekorater ::

želi vsem svojim velecejenim odjemalcem, prijateljem in znancem

srečno novo leto

iskreno se zahvaljuje za vso doslej obilno izkazano naklonjenost.

Ljubljana,

Dunajska cesta št. 28.

Veselo novo leto 1915

vsem častitim odjemalcem ter prijateljem in znancem želita

Andrej in Franja Mejač

trgovina z vinom v Komenah.

Knjigoveznica

Katol. tiskovnega društva v Ljubljani

želi vsem naročnikom

srečno novo leto.

Teodor Korn, Ljubljana, Poljanska cesta 8, kleparsko podjetje in pokrivanje streh itd., želi

veselo novo leto

velecejenim naročnikom, zahvaljujoč se za vsestransko obilno zaupanje in priporočujoč se prijazni naklonjenosti tudi v prihodnje.

Grand Hotel „Union“

Veselo novo leto

želi vsem velecejenim stalnim gostom ter slavnemu občinstvu sploh, proseč jih, da ohranijo podjetju enako naklonjenost in zaupanje tudi v bodoče, zagotavljajoč vedno najboljšo postrežbo.

Restavracija. Kavarna. Vinska klet.

Srečno in veselo novo leto želi

vsem cenj. naročnikom, prijateljem in znancem

pleskarsko podjetje

Mitteregger & Čerin, Ljubljana, Kolodv. ul. 6.

Prva kranjska mizar-ska zadruga v Št. Vidu nad Ljubljano

želi vsem svojim velecejenim naročnikom

srečno novo leto

ter se priporoča za nadaljna obilna naročila, zagotavljajoč vsestransko solidno postrežbo po najnižjih cenah.

Veselo novo leto

želi vsem svojim dragim delavcem-gostom in njih rodbinam

Tommaso Todisco

južno-italijanska vinarna in vinska veletrgovina, Dunaj XV., Fünfhausgasse 10.

Srečno in veselo novo leto

želi vsem svojim cenj. naročnikom in se priporoča za nadaljno naklonjenost

Josip Pogačnik

crojaški mojster v Radovljici.

Srečno novo leto

želi vsem svojim cenjenim odjemalcem, prijateljem in znancem, priporočujoč in zahvaljujoč se za naklonjenost. Velepoštovanjem

O. Bernatović

Ljubljansko prej angleško skladišče oblek, Ljubljana, Mestni trg 5—6.

Srečno in veselo novo leto

voščiva vsem svojim velecejenim odjemalcem, proseč jih tudi nadaljne naklonjenosti in zaupanja

Josip in Josipina Podkov

mesarija, Sv. Petra cesta 9, v hiši hotela Lloyd

Srečno in veselo novo leto 1915

želi svojim cenjenim odjemalcem

Iv. Podlesnik nasl.

Ljubljana,

Stari trg šte. 10.

Restavracija „PRI AURU“

Wolfova ulica.

Veselo novo leto!

voščita vsem cenjenim gostom, prijateljem in znancem ter se zahvalujeta za obilo izkazano zaupanje

Ludovik in Fani Roškar.

Iz življenja naših vojakov na bojnem polju.

Pismo starešine »Danice«.

Dragi!

Najlepša Ti hvala za dolgo pismo. Kakor praznik, ko človek dobi zopet žarek luči iz domovine. Vsaka novica je dobrodošla v tej duševni puščavi. Zelo sem Ti hvaležen za poročilo o usodi naših kolegov. Za nikogar nisem preje vedel, kaj je z njim, odkar smo bili odtrgani drug od drugega. Bilo je pričakovati, da se bodo naše vrste zredile in vendar je škoda za vsakega in žal je nam vsem. Ubogi Polje, zelo mi je hudo, da sem ga izgubil, ubogi šilc i. dr. Kaj sem mu pisal. Slutim sem bil še huje, ker sem slučajno lepega dne srečal njegov polk, pa mi niso nič vedeli povedati o njem. Oficirje je ostalo le par. Kaj hočemo? Danes Tebi, jutri meni. Jaz sem hvala Bogu še vedno srečno odnesel zdravo kožo, pa kako dolgo še?

Bil sem že v mnogih bojih, v vsakovrstnih situacijah, na raznovrstnih bojiščih, v ognju artiljerije, mitraljez, infanterije, padlo jih je veliko, videl sem srce pretresajoče prizore, pa sem ostal trd, kot bi nič ne bilo. Čudno to! Šele, če pomislim nazaj, ko zopet mislim in čutim kot normalen človek, me je groza. Bil sem priča, ko je marsikomu zmanjkalo živcev, in je moral v bolnišnico. Vojaki so se tresli kot šiba na vodi — a le par jih je bilo — jaz nisem izgubil hladne zavesti. Najhujše na človeka vpliva topništvo. Ko ti zasmrči taka krogla tik nad glavo ali mimo glave, ti zastane dih in čakaš nečesa, česar si ne želiš, a bi ne bil presenečen, če bi se zgodilo. Granata eksplodira blizu Tebi, misliš, da je konec sveta. Posebno kadar gre napad v artiljerijski ognju naprej, ti korakaš ali letiš pred svojo švarmlinjo in vdarjajo salve pred Te, stiskaš zobe, prsa so Ti vedno trša in ožja, pogled brezčutnejši kakor odsoten, sapa zastaja . . . tedaj pozabiš na vse, tvoja pazljivost se skrči in kondenzira kakor na ost igle. Ali ko lomi veje v gozdu in podira debela, se zdiš sam sebi kot plaha zver. Ogenj infanterije je proti temu malenkost, moralen učinek je veliko manjši, izvzemši strojno puško. Ta Ti gre v mozeg, ko vidiš kako to kosi.

Zadnji čas smo bili največ v strelnih jarkih, v šancah pod zemljo in v zemlji. Časih po cele tedne nismo videli civilnega človeka. Nočno streljanje je nekako pošastno in vpliva na človeka posebno prvič. Ko se navadiš, ko poslušas to divjo pesem noč na noč, mora biti že velik halo, da se ti zdi vredno dvigniti se z ležišča. To ležišče! Sčasoma smo si napravili cele sobe v tleh z različnim komfortom (stoli, okna, celo peči iz bližnje vasi, kuhinje, obednice). V zadnjem slučaju so nastale cele vasi v rezervni poziciji, cele ulice.

Drugič smo zopet po cel teden ali še dalje na maršu, po nekaj dni v vlak. Ravno danes čakamo zopet na vlak, zato imam malo več časa in — zbranosti, da Ti pišem. Časih po tedne ni nobene pošte, časih pridejo cele vreče. In tedaj je naš praznik, kot ga ne poznamo v civilu. Ko dobi kdo kak časopis, je to dogodek. Rad bi čital »Slovenca«, kaj piše.

Iskren pozdrav Tvoj Lovro.

Naši prijatelji.

Akademik kipar Jos. Urbanija služi kot računski podčastnik in piše: Jaz se že nad dva meseca potikam po tukajšnjih gozdovih in gorah; ostal sem — hvala Bogu — vkljub vsem nevarnostim in naporom zdrav.

G. Ivan Markeš, hotelir v Bohinjski Bistrici, se bje na severnem bojišču. Bil je pri Przemyslu, odkoder je pisal, kako se ruski medved v zemljo zakopuje. Pogum in dobra volja se kaže v njegovih pismih. Tudi sedaj piše od fronte. Želi vselej božične praznike in pristavlja: Upam, da se skoraj vidimo, ker sedaj izborna napredujemo.

Karol Dovečar, bivši plačilni natak v restavraciji »Union«, sedaj hotelir v hotelu »Tokan« v Selcih, je pri topničarjih in piše:

Vesele praznike in srečno novo leto Vam želim. Rusi so tukaj dobili krepke udarce in so se sedaj čisto umaknili, mi pa gremo s topovi že v ponedeljek za njimi. Jaz grem to pot že tretjič čez našo Rusko. Ujetih Rusov imamo vse polno. Ujetniki se pritožujejo čez ruske častnike, ki jih z biči ženejo v bitko, ne dobe pa jesti po cele štiri dni. Od nas hočejo najprej kruha in cigarete, kar jim radi damo.

Slovenski Orli — junaki!

Slavko Govejšek, bivši načelnik Orlov v Trbovljah, služeč pri 87. pešpolku, piše pismo svojemu prijatelju, ranjencu v Ljubljano:

Mili moj S! Slučajno in v največje moje veselje mi je prišel »Slovenec« v roke. Med gromenjem topov in pušk čitam z velikim veseljem časopis, katerega že

pet mesecev nisem videl. Na četrti strani mi kar naenkrat roka omahne. Čitam, da si ranjen in se nahajaš v Ljubljani. Si li težko ranjen? Prosim poročaj mi takoj in natančno! Jaz sem hvala Bogu še zdrav. 26. avgusta sem bil prvič v boju in do danes sem preстал vse težkoče in vojskine nevarnosti. Mnogo, mnogo jih je že padlo, jaz sem pa še vedno ostal; imel sem srečo. Bog me je obvaroval! Kaj še prinese bodočnost, ve samo Eden. Jaz sem pripravljen na najhujše. Predvsem se bodem držal gesla: Vse za vero, dom, cesarja! Pri vseh bojih sem bil pogumen in z dobrim vzgledom sem šel vedno naprej v boj. Saj veš da sem Orel! Bil sem povisan do narednika in že dvakrat odlikovan s srebrno hrabrostno svetinjo. Lahko torej izprevidiš, da sem Orel-vojak. Prosim Te, če Ti je možno, izroči vsem Orlom moj bratski pozdrav. Drugače je tu po navadi. Gotovo kaj čitaš? Zima hudo pritiska in moči so mi malo opešale, pa upam, da bo boljše. Zelo mrzlo je, zato končam pisanje in Ti pošiljam stotisoč pozdravov iz naših strelskih jarkov. Bog Te živi! Tvoj Slavko.

V boju z vsem zadovoljni Slovenci. — Spomini na dom.

Če prebira človek pisma naših vojakov, mora vzklikniti: to so jekleni fantje, da morejo vse vojne napore prenašati s tako občudovanja vredno hrabrostjo. Pogledajmo, kaj piše neki alpinec:

»Čudno je, da se človek tako izpremeni. Doma sem bil vedno bolan — tu pa zdrav kot riba v vodi. Kljub temu, da moram prenašati težke napore, se vendar prav dobro počutim. Naj nekoliko pojasnim, kakšno je naše življenje. — Doma sem si mislil, ko sem gledal cigane v najhujši zimi, snegu in mrazu hoditi sem in tja, da to ni mogoče prenesti. No, sedaj pa vidim, da je vse to mogoče prenesti. Če je človek zdama — posebno kakor sedaj mi na bojnem polju — se mora sprijazniti z vsem. Pa saj imam vse, kar rabi človek. Za stanovanje in hrano mi ni potreba skrbeti. Ako hrane ne dobim enkrat, se pa drugi dan najem za daljšo dobo. Stanovanje moje je pa tudi prostorno in — zračno. Iz zdravstvenih ozirov je prav priporočljivo. Oken mi ni potreba nikdar odpirati; ravnotako mi tudi ni potreba nikdar trkati na vrata. Stene so kar naravne — ne zidane ali lesene. Strop se pa kaj pogosto menja. Danes ima modro barvo — jutri pa že temnosivo. Kadar ima ponoči modro barvo, je okrašen z nebroj lučicami. Ko pa izpreminja modro barvo v temnosivo, padajo z njega bele cvetke, ki nam pa niso najljubše. Prav tako zanimiva je tudi moja postelja. Zvečer si zakurimo v snegu ogenj; okroginokrog pa nastelimo slame, na katero se vležemo. Ležimo prav tako kakor snopje na njivi: eden sem drugi tje. Večkrat se tudi primeri, da cvetlo jutraj na nas bele cvetke. Vendar me to nič ne vznemirja. Kljub temu sladko spim in sanjam o — domu. — Večkrat si pa tudi izpreminjam ležišče. Če se mi zdi vsled vremenskih izprememb pretrdo in pregladko na cesti, se vležem na njivo. V tem slučaju pa, da ni pretrdo, naložimo na zemljo nekoliko drv, na katere se potem vležem. Zadnjič sem pa ležal malo v bregu. Da bi se ponoči ne prevalil v dolino, sem pomolil nekoliko noge z drv in sem jih položil na zemljo. Seveda so mi potem pete premrzle k zemlji in jaz sem ostal na svojem mestu. Včasih pa Rus malo zarohni; pa kdo se ga boji. Včasih on, včasih mi in tako nam čas naprej beži . . .

O Božič! Večkrat si v mislih predstavljam oni čas. Pastirci so bili, ko jim je angel Gospodov naznanil rojstvo božjega Deteta, na prostem, kakor sedaj tudi mi. Tudi jaz upam, da bo prišel čas, da bo pela tromba, ki bo oznanjala zaželjeni — mir. — Če bom vedel ravno kateri dan bo Sveti večer — seveda se to ne sme nobenemu čudno zdeti, ker tu je vseeno petek ali svetek —, bom obrnil vsak strel na čast božjemu Detetu in pri ognju bom čul do polnoči. V duhu se bom pa zamislil na dom — — — Končno želim še enkrat vsem skupaj srečno novo leto.»

Kako Bog plačuje zaupanje v njegovo pomoč.

N. Ostruh iz Št. Lovrenca nad Mariborom, ki se je vrnil ranjen v prsa iz južnega bojišča, pripoveduje sledeče:

Bilo je na Malo Gospojnico, dne 8. septembra. Pričakovali smo ravno ta dan vroči boj, ker tu na bojišču ni praznika. Jaz in dva tovariša, oba moja znanca rudarja, smo opazovali izhajajoče sonce, ki je ravno priplavalo izza srbskih hribov, in eden tovarišev pravi:

»Kdo vé, ali bomo se zvečer, ko bo zahajalo sonce, tako nizko nad hribi, kot sedaj, še vsi trije živi in zdravi skupaj!«

»Le tedaj, ako nam pomagata Bog in Marija, drugače ne,« sem odgovoril, »na to še imam polno zaupanje!«

Tovariša pa se začneta na ves glas krohotati in eden pravi: »Ali si še vedno tak bedak, kot si bil; si že pač dovolj star,

da bi ne verjel več takšnih neumnosti! Ali torej res misliš, da je Bog?«

»To sem veroval vedno, verujem pa še zlasti sedaj in zopet vama pravim, da le na Boga imam še zaupanje!«

Ali, o groza, nisem še izrekel zadnje besede, ko se razpoči v neposredni bližini šrapnel. Enemu mojemu tovarišu je preljal glavo in mu je odnesel polovico; drugemu je odtrgalo desno roko pri rami proč in oba sta bila pri priči mrtva, v mene pa je priletelo le nekaj prsti, ki se je dvignila ob padcu šrapnela. Izpreletela me je nepopisna groza, dvignil sem sklenjene roke kvišku in zaklical: »Hvala ti tisočera, do bri Bog, da si na tako čudežen način poplačal mojo vero!«

Takšnih slučajev bi vam lahko navedel mnogo in mnogo, kako grozno Bog ravno v vojski kaznuje bogokletneže, kako čudežno pa plačuje tiste, ki stavijo zaupanje v njega, in bolj kot kdaj, verujem sedaj, da je Bog!

Slovenski vojak love Ruse.

Poroča četovodja J. Š., doma iz Št. Lovrenca nad Mariborom, ki je prideljen 20. lovskemu bataljonu. Udeležil se je bojev v Galiciji.

Naš bataljon je dobil nalogo, da zadržuje sovražne napade in s svojim hrbtom pa varuje prehod našega trenskega odredka. Kar naenkrat, kakor da bi iz tal prirasli, se pojavi pred nami četa ruskih vojakov, nad 60 mož. Odali so na nas nekaj strel in mi dobimo povelje za naskok. Prvič sem krčevito zagrabil bajonet, da bi ga porinil v sovražnikovo truplo, a tako daleč ni prišlo. Ko smo se namreč z groovitimi hura-klici zakadili proti Rusom, so imeli ti že puške na tleh in so držali roke kvišku, zopet drugi pa so natakili čepice na bajonete v znamenje, da se udajo. Obkolili smo jih, razorožili in jih spremili na bližnji kolodvor, kjer smo dobili skupno ž njimi menažo. Pripovedovali so nam vsi, da se vojaki, kakor tudi njih poveljniki ne morejo dovolj načuditi junastvu naših vojakov, ki sledijo povelju ukazujočih, če bi jim Rusi železna polena nasproti lučali, in bi se menda brez povelja ne umaknili niti za ped.

Kako sta jo Vipavec in Solkanec zaigrala Rusom.

Ranjeneč Jožef Rožič iz Oseka hišna št. 26, ki je prišel na kratek dopust domov, je vedel marsikaj zanimivega povedati od svojih doživljajev na bojnem polju. Na svojem umikanju od ruske meje prišli so do nekega mesteca, kjer jim je bilo ukazano, da naj povzijejo in vzamejo živeža in pijače, kolikor morejo, drugo pa naj vse uničijo, da ne pride sovražniku v roke. Mestce je bilo prazno, nikjer ni bilo žive duše! Ni bilo treba dvakrat reči, preskrbeli smo se z vsem potrebnim ter se tudi pokrepčali z dobro kapljico, ki smo jo dobili v kletih nekega hotela; kar pa je ostalo, smo vse pokončali, tako da je zamogel »Rusjan« samo sline cediti. Pričetkom vojske je bil kot voznik pri trenu, a ker mu je sovražna granata pokončala oba konja in tudi voz, je bil nato pridelen h kompaniji. Pri neki patrolji sta bila s tovarišem iz Solkana poslana na neki hrib, odkoder naj bi opazovala gibanje sovražnika. Svet je bil z drevjem na vrhu nekoliko poraščen, trava zelo visoka in torej zelo primerna za skrivališče. Vležeta se za posečeni hrast, misleč, da bosta počivala; toda kmalu zaslišita hojo. Izza svojega skrivališča opazita, da se bliža vrhu 12 ruskih vojakov s svojim častnikom-nadporočnikom. »Ko se približajo v strelsko daljavo, nameriva svoje puške ter sva postrelila vse »Rusijane« s častnikom vred. Pri častniku sva dobila nekaj pečenega svinskega mesa, kruha, cigaret in nekaj ruma. Mirno se vleževa v svoje skrivališče, povzijeva dobrodošle darove in si vrhu tega zapaliva še vsak po eno cigareto. A zopet zaslišiva nek šum, — pogledava, a vidiva vse polno Rusov, ki so prihajali navzor po hribu. Hitro pograbiva vsak svoj »kovč« ter jo ubereva po hribu proti dolini, kar so naju le nesle noge. Tečeva le naprej ter prideva na drugem hribočku do naše artiljerije, ki je bila dobro skrita. Hitro naznaniva poveljujočemu častniku, kar sva videla. Artiljerija se takoj pripravi in ko so se začeli Rusi valiti čez hrib, so začeli naši topovi bruhati ogenj nanje ter so malone vse sovražnike pokončali, ostale pa razpršili. Pozneje, ko sva že odšla sem se spomnil, da bi bilo le dobro, ko bi povedal dotičnemu častniku svoje ime . . .

Junaki slovenski dragonci.

»Reichspost« poroča: Patrolja 5. dragonskega polka, sestojeca iz štirih mož pod vodstvom poročnika Gratzija pl. Wardengga je naskočila pri neki rekonostaciji močno rusko predstražo ter ujela 43 Rusov, ne da bi sama trpela kakršnokoli škodo.

»Zakopati se!«

Naš poročnik da povelje: »Zakopati se!« Razvrstili smo se v bojno črto in vkopali v zemljo, medtem so nas Rusi seveda zapazili in gosto je deževala svinčena toča preko naših glav. Zadevali so izpočetka

zelo slabo. Čakal sem, da si je izkopal jamo moj tovariš na desni; ko je bil gotov, mi je prepustil orodje. Zakopal sem se dobro in svaril tovariša ob levi strani, ki se je zelo slabo zavaroval, a ni me ubogal. Pričeli smo tudi mi pošiljati smrtno pozdrave neprijatelju. Ali je pogodila vsaka moja krogla, ne morem reči, ker sem takoj, ko sem oddal strel, umaknil glavo na varno. Videč, da v bližini še ni nihče ranjen, smo se pričeli pošteno smejati krogam, ki so ropotale po telečnjakih in plesale v naših škodalicah za menažo. A čezdalje gosteje so padale svinčene in ena je zadela tovariša ob levi ravno med očesi, vtila se mu je kri pri očeh, ustih in nosu. »Ali si zelo dobi!« ga vprašam. Nič odgovora. »Saj sem ti pravil, da se bolje zakoplj!« Zopet nič. Stegnem roko proti njemu in ga stresem; sedaj šele vidim, da je mrtev. Da bi se izognil temu prizoru, obrnem glavo proti desnemu tovarišu, a v tem trenutku zadene še tudi tega krogla blizu rame in mu je brzokone morala iti globoko dol v život, kajti zvijal se je v grozno bolečino po svoji jami, dokler se ni skotalil iz nje in sedaj se mi je nujil strašen prizor: kar frčale so krogle v njega in ob vsaki se je bolešno stresel, dokler ni mrtev obležal.

»Sedaj pride vrsta nate,« sem si dejal, sprožil še tu in tam kakšen strel, ob vsakem pa sem si mislil, da je že zadnji. Kaj sem pravzaprav mislil in občutil, ne morem popisati. Počil je nedaleč šrapnel in kos železa je priletel v glavo mrtvega tovariša ob levi. Odnese mu je gornjo polovico glave, ki je priletela s tako silo v mojo, da mi je odbila kapo raz glave, po levem licu, po hrbtu in telečnjaku pa sem bil ves pomazan z možgani mrtvega tovariša in ves oškropjen s krvjo. Jama nesrečneža, ki je bila zelo plitva, je bila kmalu polna krvi. Da se rešim mučnega položaja in pogledam, koliko nas je še sploh živih, se nekoliko dvignem, a že v tistem hipu mi prileti kos šrapnela v glavo in padem takoj v nezavest. Ko se prebudim, me pogled na tovariša spomni na vse in v glavi začutim grozno bolečino. Ne upam si otipati rane, misleč, da bi šla cela pest v njo. Hotel sem pogledati, ali so Rusi še pred menoj; mogoče so naši odšli in me kot mrtvega pustili na bojišču. A v tem me nekaj grozno zaskeli na rami. Hotel sem zavihati rokav, da bi pogledal, kaj je in pri tem se mi curkoma vlije kri doli po roki. Spoznam, da sem ranjen tudi no rami.

Sedaj začujem povelje našega poročnika: »Nazaj!« Pozabil sem na vse bolečine in urnih krač jo uberem za tovariši. Ker smo bili skoraj vsi ranjeni, tudi naš poveljnik, pohitim vsi naravnost do zdravniške postaje. Ko pridemo do zdravniške postaje, kričali smo vsi vprek, kajti vsak bi se bil rad prvi iznebil krogle iz telesa; sedaj pa tudi opazimo, da smo pustili na bojišču kar dve tretjini tovarišev, ostalo nas je namreč samo še 20 mož, z bližnjimi ranjenci vred, katere so prinesli do sanitetne postaje. Spravili so nas na vlak in jaz sem prišel v bolnišnico v Kapošvar na Ogrskem.

Prodajalna
Katol. tiskovnega
društva v Ljubljani

[prej F. Ničman]

uvelič usem svojim veličenjem odjemalcem v mestu in na deželi prav

srečno in veselo
ново leto 1915

In se zahvaljuje za dosedanje obilno naklonjenost ter zaupanje, proseč, da bi ji isto ohranili blagovolili tudi v bodoče.

Veselo novo leto 1915

vošči iz dna srca vsem svojim cenj. naročnikom, prijateljem in znancem, proseč jih tudi v bodoče dosedanjega zaupanja in naklonjenosti

Ivan Mohorič
krojaški mojster
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 28.

Tvrđka IVAN MARCHIOTTI, trgovina z usnjem

želi svojim cenj. odjemalcem

na debelo in na drobno

veselo, srečno novo leto 1915

in se še nadalje priporočam za obilno naklonjenost. Potrđil se bom vsakega zadovoljiti z mojimi nizkimi cenami in dobrim blagom.

Srečno novo leto

želi cenjenim odjemalcem ter
se priporočam še nadaljnji
naklonjenosti tvrđka

Maček & Komp.

Ljubljana

Franca Jožefa cesta 3

Rodbina Ivan Košenina

želi vsem svojim cenj. odjemalcem

veselo in srečno novo leto

priporočujoča se blagohotni naklonjenosti tudi v bodoče.

Mesarija:
Sv. Jakoba nasip
Stanovanje:
Kolodvorska ul. 6

Srečno in veselo novo leto

vsem cenjenim gospodom odjemalcem, prijateljem in
znancem želi

Jos. Zidar, Ljubljana.

Vsem p. n. ljubim: gostom, prijateljem in znancem želiva

srečno in veselo novo leto

ter se priporočava za nadaljnji obisk hotela in restavracije
„Lloyd“.

Karel in Marija Tausers

lastnika hotela „Lloyd“ - Sv. Petra cesta št. 7.

Najiskrenejša voščila

za

NOVO LETO

1915

izroča tem potom vsem vele-
cenjenim prijateljem in znancem

podjetje c. kr. stavbni svetnik

**dr. Ing. Samohrd
& Jos. Lončarič**

**Zavod za tehnične in elektro-
tehnične naprave**

v Ljubljani, Dunajska cesta šteč. 22

želi vsem svojim cenjenim
naročnikom in odjemalcem

veselo novo leto 1915

Srečno in veselo novo leto

želi vsem cenjenim odjemalcem

Zastopstvo pivovaren „Puntigam“ in „Reininghaus“
v Ljubljani.

Podpisana tvrđka si dovoljuje svojim p. n. odjemalcem
ob nastopu novega leta izraziti svoja

najudanejša voščila

in se zahvaljuje obenem za doslej ji v tako obilni meri izka-
zano zaupanje, proseč, da se ji isto ohrani tudi v prihodnjem letu.

Velespoštovanjem

BRATA EBERL

tovarna barv, lakov in firnežev, napisna slikarija, stavbena in
pohištena pleskarija

Miklošičeva cesta 4, nasproti hotela Union.

Vsem p. n. naročnikom, odjemalcem in
gostom, prijateljem in znancem

srečno in veselo novo leto

Alozij Zajec, vinotržec
Spodnja Šiška.

Veselo in srečno

NOVO LETO!

želi vsem svojim cenjenim odjemalcem v mestu in na deželi,
priporočujoč se njihovi nadaljnji naklonjenosti

Katinka Košmerlj

tovarna drož, Ljubljana, Frančiškanska ulica 6.

K. A. KREGAR

trgovina z usnjem in črevljarskimi potrebščinami v Ljubljani,
Sv. Petra cesta št. 25, želi

veselo in srečno novo leto

vsem cenjenim gg. trgovcem in črevljarskim mojstrom ter se priporočam za
nadaljno naklonjenost.

Iz vojne.

Prvič na poizvedovalni službi.

Neki vojak je pisal svojim ljudem tole pismo: Nastanjeni smo v vasi, in nudi se mi prilika, da vam pišem, kar sem do- slej doživel. Včeraj sem bil prvič na po- izvedovalni službi v smeri proti K. Zju- traj ko so prvi petelini peli, smo odhajali iz N. Bilo je oblačno in gosta megla nam je zapirala pogled v daljavo, kar je našo službo jako otežkočilo. Poleg tega je hri- bovita pokrajina z globokimi tokavami iz- sledovanje delala še bolj opasno. Ob 11. uri smo primarširali v mestece J., kjer se nam je reklo, da so v bližnji vasi kozaki. Štiri jezdece sem poslal naprej, kot pred- njo stražo, sam pa s 26 možmi sem ostal za drevjem kakšnih 200 korakov proč od vasi. Prva dva jezdeca sta prejahala vasico povsem mirno. Po kozakih ni bilo ne duha ne sluha. Druga dva dragonca sta jahala okoli vasi. Kar v diru prijezdi eden dra- goncev s poročilom, da je slišal v skednju konjsko rezgetanje. Vzel sem s seboj tri jezdece in smo se v loku oddaljeni drugi od drugega 200 korakov bližali s karabi- nerji v roki vasi na 50 korakov. Ali nič se ni genilo. Že sem se mislil neskrbno vr- niti, ko se je nekaj črnega zgenilo, kar je vzbudilo mojo pozornost. Šinilo mi je v glavo, da je nemara kovaška čepica, pa sem brez pomude ustrelil v tisto smer. Ali istočasno so se odzvali tudi drugi strelji. Priznavam, da me je obšel strah, zakaj krogle so žvižgale tik naših glav. Ali naših ni bil nihče ranjen in mi smo se vrnili, ker naša naloga je bila, sovražnika izslediti, ne pa gojevati se z njim. To je bil prvi ognjeni krst. Od tega trenutka me je vsa bojzljivost minila. Jutri pojdemo zopet in tako bomo poskušali sleherni dan svojo srečo, dokler me krogle ne zadene. Vreme imamo mokrotno, zmeraj pomalem prši in slini. Ljudje, večidel analfabeti, so šele zdaj spoznali, da je vojna, in vsi pre- strašeni gledajo ogromne čete, ki maršira- jo noč in dan skozi vasi in ki vse, kar se dobi, pokuni, tako da zadnji niti krom- pirja ne dobijo. Ko gleda človek te nepre- gledne čete, si nehote misli, da je izguba tisoč, deset tisoč mož pri tej brezštevilni armadi brez pomena. Če pade eden, deset ali sto, prava reč. Za vojno, za njen uspeh res da nima pomena, ali vendar, koliko solz se pretoči, koliko žalosti se občuti doma za vsakega, ki pade na bojnem po- lju. — Zemlja je videti rodovitna. Ljudje pa precej premožni. Le mestoma so pe- šečne planote, široke tukaj nekaj kilome- trov, tam pa zopet le nekaj metrov, po- krите s prijetnim rumenim peskom, me- stoma po 2 m na globoko.

Uspeh vojnega psa.

Vojak, ki se je udeležil bojev na se- vernem bojišču, pripoveduje: Našemu pol- ku se je parkrat pripetilo, da se je stre- ljalo nanj iz hiš, ali krivca nismo mogli dobiti. To uganko smo rešili s pomočjo vojnega psa. Korakali smo skozi neko vas, ne da bi nas kdo napadel. Ali toliko, da smo imeli vas za seboj, pa so že začele pokati puške in svinčeni sršeni so nam brenčali okoli ušes. Vrnili smo se v vas in smo pozorno pregledali vse hiše, ali nič sumljivega se ni našlo. Že smo hoteli naprej, kar jo ubere naš pes za kokošmi. Menili smo, da se kani posladkati z rume- no pečenko, pa se nismo dalj brigali zanj. Le vojak, kateremu je bil izročen pes, ga je začel nazaj klicati. Pes pa, sicer skozi in skozi ubogljiv, je bil gluha za žvižg in klic, tudi ko so kokoši krenile v drugo smer. Pes je nato naglo izginil kakor bi se v tla vdrl. Vojak je hitel za njim z revolverjem v roki. Psa ni bilo nikoli ni- kjer, bilo pa je slišati podzemeljsko bo- lestno ječanje. Ko so se vojaki približali k dotičnemu mestu, se jim je nudil nasled- nji prizor: V plitvi jami sredi polja je bilo skritih osem ruskih vojakov. V enega iz- med njih se je zakadil naš pes tako, da mu je raztrgal golenico. Ruse smo odvedli s seboj in s pomočjo psa smo pregledali vse polje. Našli smo še približno 150 ruskih vojakov, ki so skrivaj iz jam na nas stre- ljali. Od te dobe smo vselej hitro našli za- vratne sovražnike. Tudi žene in kolesarji so bili včasih med njimi.

Srečno in veselo novo leto

želi vsem svojim cenjenim naročnikom,
prijateljem in znancem
v mestu in na deželi

Lekarna Jenkóczy

v Ljubljani

zraven rotovža.

VESELO NOVO LETO 1915

želi ob zatonu starega leta vsem velečen. odjemalcem, prijateljem in znan-
cem, priporočujoč se njihovi nadaljni blagonaklonjenosti in beleži velespoštov.

Makso Zalokar — Tovarna drož,

Ljubljana, Krakovski nasip šteč. 26.

Veselo in srečno novo leto 1915

vsem svojim cenjenim obiskovalcem, prijateljem in znancem

Tomaž in Metka Bizilj,

gostilna pri Kolovratarju.

Veselo in srečno novo leto 1915

želi vsem svojim cenjenim odjemalcem, prijateljem in znancem, pro-
seč jih nadaljnje naklonjenosti in zaupanja

Luka Vilhar,

urar v Ljubljani, Kopitarjeva ulica.

Veselo in srečno novo leto

želi vsem cenjenim odjemalcem
in prijateljem

Ivan Fajdiga, trgovina z moko

v Ljubljani.

Veselo, srečno novo leto 1915

želi vsem svojim cenjenim odjemalcem in gostom, prijateljem
in znancem, zahvaljujoč se in proseč obenem, da se mi enako
zaupanje ohrani tudi zanaprej.

Angela Češnovar

gostilna in trgovina „Pri starem Tislarju“, Kolovratarjeva ulica.

Srečno in veselo
NOVO LETO 1915

želi vsem svojim cenjenim gostom
ter se jim priporoča tudi v nadaljno
naklonjenost s spoštovanjem

Martin Podržaj

gostilničar

stara gostilna „Pri belem
Kranju“, Ljubljana,
Sv. Florjana ulica št. 4.Srečno, milostipolno
novo leto 1915

želim preč. duhovščini, slav. šol-
skim in občinskim uradom, v prvi
vrsti na Dolenjskem, pa tudi vsem
drugim cenj. odjemalcem od blizu
in daleč. Obenem jih vijudno pro-
simo za nadaljno naklonjenost na-
šemu podjetju in za prijazno pripo-
ročilo pri svojih prijateljih in znan-
cih. Mi pa obljubimo, da bomo vse
naše cenjene naročnike povsem za-
dovoljili glede cen, točnosti in so-
lidnosti v postrežbi.

I. KRAJEC nasl. v Novem Mestu

tiskarna, knjigarna, knjigoveznica,
zaloga tiskovin, papirja itd.

Založništvo „Dolenjskih Novic“, :

Prav srečno novo leto

želim svojim ljubim sorodnikom, pre-
dragim prijateljem, znancem in vsem
cenjenim odjemalcem.

Urban Horvat

knjigar v Novem Mestu.

Naročba na vse domače in inozemske
knjige in časopise.

Zaloga igralnih kart.

Srečno in veselo novo leto 1915

želi vsem cenjenim odjemalcem,
prijateljem in znancem, proseč
jih i v bodoče enakega zaupanja

Franc Dolenz

glavna trgovina in podružnica
v Kranju in na Bledu.

Srečno novo leto

vožči vsem cenjenim
naročnikom
tvrdka

L. M. Ecker

umetno in stavbeno
kleparstvo in vodovodna
instalacija itd.zahvaljujoč se za vsesransko za-
upanje, ki se jej je v tako obilni
meri izkazovalo v minulemu letu,
in priporočajoč se za bodoče.

Franc Lovko

urar in zlatar

Cerknica pri Rakeku

želi vsem cenjenim odjemalcem,
prijateljem in znancem

veselo novo leto!

Srečno in veselo
novo leto

ključem vsem prijateljem, znancem
in cenj. odjemalcem ter se za na-
daljno naklonjenost pri nakupu
površnih in spodnjih opic, jo-
pičev, spodnjih maj. nogavic in
vsakovrstnih drugih pleten n ter
finih pletenih strojev najtopleje
priporočam in jamčim, da bodo
moji cenj. odjemalci še z vedno
boljšim blagom po najnižji ceni
postreženi in popolnoma za-
dovoljni.

FRANC KOS

mek. pletilna industrija v Ljubljani, Sodna ulica.

SREČNO VESELO NOVO LETO!

želi vsem velecečenjem
naročnikom, zlasti slavim
cerkvenim predstojništvom
in društvom

Anton Dergič

izdelovatelj orgelj in harmonijev
Radovljica.

**Veselo in srečno
novo leto!**

želi vsem velecečenjem odjemalcem

Čekarna**Mr. Ph. U. Proházka**

Ljubljana.

Kavarna „Prešeren“**Veselo novo leto**

vsem velecečenjem obiskoval-
cem, kakor tudi prijateljem in
znancem

KAROL POLAJNAR

KAVARNAR.

Vsem svojim cenjenim p. n.
odjemalcem in znancem želi

**- srečno -
novo leto****Anton Tausch**

izdelovatelj sodavode in pokalic
Sp. Šiška, Ljubljana.

Veselo in srečno novo leto

želi vsem svojim
cenjenim odjemalcem

Ivan Ogrin

restavracija, mlekarija in vinska trgovina
Laverca.

Veselo in srečno novo leto

želi vsem cenjenim gg. naročnikom,
prijateljem in znancem

III Ivan Ogrin, stavbni podjetnik III

Ljubljana, Gruberjevo nabrežje št. 8

:: A. STACUL, LJUBLJANA ::

Selenburgova ulica šteč. 6

: trgovina s špecerijskim in delikatesnim blagom :
vošči vsem svojim velecečenjem odjemalcem

VESELO NOVO LETO

zahvaljujoč se vsem za dosežanje zaupanje.

Vsem svojim cenjenim gostom, prijateljem in znancem
želim prav

srečno novo leto!

Priporočam se jim i v prihodnje ter beležim

z velespoštovanjem

Mat. Dolničar

restavrater na južnem kolodvoru v Št. Petru na Krasu.

**Srečno in veselo
novo leto**

želi vsem svojim cenjenim
odjemalcem

Ludovik Černe

zlatar in trgovec z urami

Ljubljana

Wolfova ulica št. 3.

**Srečno in veselo
novo leto**

Jakob Acceto dediči

Ljubljana, Tabor 2.

Srečno novo leto

želi vsem cenjenim odjemalcem
v mestu in na deželi, priporo-
čajoč se njihovi naklonjenosti

Vaso Petričiča naslednik

I. SAMEC

Ljubljana, Mestni trg.

Štefan Mencinger
trgovina špecerijskega blaga

Ljubljana, Martinova cesta

se toplo zahvaljuje za obilo iz-
kazano zaupanje, priporočujoč
se nadaljni blagohotni naklonje-
nosti, ter vošči vsem velecečenjem od-
jemalcem, prijateljem in znancem

veselo novo leto!**Viktor Gärtner**

pekarija in slaščičarna

Pred škofijo, Ljubljana.

Srečno novo leto!

Vsem velecečenjem trgovcem in odjemalcem kolinske
kavine primesi sploh želi

srečno novo leto

ZNAK TOVARNE.

Kolinska tovarna kavinih primesi
Ljubljana

Kardinal vojakom.

Kardinal Piffi je imel pri božičnici v katoliškem rokodelskem društvu, ki je zdaj postalo domača hiša ranjencev, nagovor na vojake. Kardinal je pripomnil vojakom, da tega družinskega praznika letos ne morejo praznovati med svojo družino, starši, brati, morda pri ženi, otrocih. Letošnji Božič jim je pa vseeno tudi letos družinski praznik. »V viharjih na bojnem polju ste postali ena družina, skupno za cesarja in državo prelita kri vas je sklenila v družino tovarišev, ki ste vse drug z drugim delili, veselje in bolečino, brez ozira na narod in jezik, eno v ljubezni do skupne domovine, eno v junaštvu in želji, za cesarja in državo žrtvovati blago in kri. — Ljubi vojaki! Sedaj v božičnem času vas združuje sveta vera, zlasti tu v katoliškem rokodelskem društvu, v eno družino, v družino Boga, ki ne pozna razlike med bogatim in revnim, med narodom in jezikom, katerega srce je vsem odprto. — Praznujemo Božič v veletoku krvi, v morju solza, med gromenjem topov. Notranji božični mir pa vendar lahko uživamo, mir, ki je dan tem, ki so čistih misli in prosti greha. — Časniki poročajo, da so Rusi v Sveti noči s podvojeno silo napadali. Stotisoči so morali biti v boju. Tolažilo jih je, da so spravljivi z Bogom in da izpolnjujejo svojo dolžnost. Krepla jih je misel, da se jih ravno ta trenutek njihova mati, oče, njihova žena, otroci bolj kot kdaj drugikrat spominjajo in molijo zanje k Gospodu vojnih trum. — Betlehemske dete je glasnik ljubezni. Ta ljubezen mora ostati pri nas, ako pomislimo, da bo treba lečiti toliko ran, ki jih je vojna zasekala.«

Varstvo nad izseljenci na Češkem.

Bojni požig, ki je zabesnel na horizontu celega sveta, je prisilil stotine in tisoče družin zapustiti rodni kraj in iti iskati zavetišča v tuje kraje, med tuje narode. Zadelo je torej v prvi vrsti Galicijo in torej Poljake, prebivalce tega kraja. V poslednjem trenutku, čisto samo s tem, kar so imeli na sebi, so zapuščali celo svoje imetje, s krvavim delom pridobljeno, da bi rešili to, kar je človeku na zemlji najdražje, življenje svoje in svojih otrok. Bežali so v celih množicah, zatekali so se k bratskim narodom Slovincem, Moravcem in Čehom, prepričani, da jih pobratimi najbolje sprejmejo in da bodo najbolj razumevali njihovo nesrečo. In res so ti narodi z vso udanostjo sprejeli galiske izseljence, ki se potrudijo, da jim pridobijo nikdar nepozabno hvaležnost v srcu poljstva.

Težko je v tem času podati natančno statistiko izseljencev, bivajočih med bratskimi narodi, toliko težavneje, v nekoliko vrsticah opisati, kaj vse so storili plemeniti slovenski, moravski in češki posamezniki in društva, da bi razumno izvedli enotno varstveno akcijo za prišlece iz Galicije. To vse odlagamo na druge, morda boljše čase. Za sedaj se omejujemo samo na notice, kako je bila ta akcija izvedena na ozemlju češkega kraljestva in kakšne sadove je do zdaj prinesla.

Na Češkem je bilo nastanjenih nad 100.000 izseljencev iz Galicije. Ti ljudje so iz raznih krajev Galicije, večino pa vendar tvorijo tisti, ki so bili prisiljeni zapustiti krakovski trdnjavo. Na tem mestu se spodobi s častjo omeniti krakovskega knezoškofa dr. Adama Štefana Sapieha,

On se je prvi blago zavzel za nesrečo teh izgnancev, on je prvi odposlal nekoliko duhovnikov iz svoje dieceze, da bi izpolnjevali svojo dušnopastirsko oskrbo in pomagali tudi materialno in čuvali nad bednimi izseljenci. Denarja za materialne potrebe izseljencev ne štedi, razpošilja zanje knjige in časopise, trudi se, da bi vzbudil v čednih dušah zanimanje za usodo izgnancev. Na njegovo inicijativo je odšel tudi profesor krakovske univerze dr. Jožef Karczmarczyk na Češko, da bi obiskal večje poljske naselbine in pregledal vse nedostatke in neugodnosti izseljenstva na Češkem. O teh pomanjkljivostih je izročil deželnemu namestniku grofu Thunu spomenico. Mimogrede pripominjam, da sta bila v Pragi dva poljska pomožna odbora za izseljence, ki jih je prof. Karczmarczyk združil v enega pod predsedstvom univerzitetnega pro-

fesorja dr. Tadevša Grabowskega. Podoben memorandum je bil predložen tudi ministrstvu notranjih zadev, ki je pripoznalo te pritožbe za primerne in obljubilo, da se bodo želje v spomenici vročevalo. S to zadevo je bilo zainteresirano tudi ministrstvo za Galicijo in finančno ministrstvo, končno je bila tudi skupnemu finančnemu ministru ekscelenci Bilinskemu podana natančna slika o položaju izseljencev. Za to zadevo so pridobili tudi go. Marijo knežinjo Lubomirsko in ženo deželnega maršala gospo Niezabitowsko, ki sta obljubili ustanoviti ženski pomožni odbor in prositi za protektorko Nj. cesarsko visokost nadvojvodinjo Izabelo. Njunima plemenitima srcema in njuni skrbi se imajo izseljenci v Chocnu zahvaliti, da jim je božično drevesce prineslo obleko in znatne vsote denarja. Sad tega truda je ustanovitev centralnega češko - poljskega pomožnega odbora za celo Češko pod predsedstvom ekscelence grofa Schönborna, deželnega maršala. V tem odboru so zastopniki posameznih dobrodelnih društev za galiske begunce. V Pragi sami skrbi za Poljake še posebej mesni svet in znani protektor Poljakov gospod urednik Hovorka, kakor tudi mestni svetnik gospod Šeida, ki ima v svoji oskrbi od mesta ustanovljeno zavetišče za Galicijane. S kakšnimi lagodnostmi je to zavetišče v Pragi urejeno, naj svedoči tako podrobnosti kot na primer to, da so povsod v sobah lični namizni prtji in celo cvetlice. Mnogo deluje tudi družba sv. Vincencija Pavlanskega pod vodstvom ge. Krzeszowe, žene znanega slikarja Krzesze. Z njenim trudom je bila v Pragi ustanovljena ljudska šola ob enem z društvom za varstvo otrok. Omeniti je tudi treba dobrodelno akcijo g. urednika Rozvode, znanega vsled 18mesečne kazni, prestane v varšavski trdnjavi, radi naklonjenosti do Poljakov.

To je peščica podrobnosti, tihočih se varstva nad begunci v češkem kraljestvu. Mnogo je nedostatkov, mnogo bede, mnogo neugodnosti, lahko pa upamo, da bo pri dobri volji vlade in oseb, k temu poklicanih in pred vsem pri intenzivnem delu češko-poljskega pomožnega odbora v najkrajšem času mogoče vsemu odpomoči in tako ali tako zlajšati nesrečo tisoč in tisoč beguncev iz Galicije.

Kazimierz Lagosz.

Glasba.

Emil Hochreiter: *Kriegslieder* 1914—1915. Für eine mittlere Singstimme mit Klavierbegleitung. — (Bojne pesmi 1914—1915. Za srednji glas s klavirjem.) Op. 39—41. — Založil Otto Maas, VI., Mariahilferstraße 91. — Cena 3 K. — V prid »Pomožnemu fondu za vdove in sirote celokupne armade«, Dunaj, I., Schwarzenbergplatz 1.

Silni bojni grom, ki pretresa letos skoro cel svet, je zdrnil tudi skladatelje k novemu delu: skladanju bojnih pesmi in raznih drugih bojnemu miljeju primernih skladb. Emil Hochreiterjeve »Kriegslieder« so izšle kot prva večja zbirka vojnih pesmi. V zbirki je osemnajst pesmi za en glas in klavir in obsegajo tri skladateljeve opuse: 39, 40 in 41. Pesmi prvih dveh opusov se gibljejo bolj v ljudskem tonu in so primerne za šolo in dom; pesmi op. 41. pa so izvečine bolj umetno zložene in so namenjene zlasti za koncertno dvorano. Večina pesmi je pa skladatelja, c. kr. okrajni komisar na Dunaju — rodod Slovenec — priredil tudi za zbor a capella, in se dobe tako aranžirane pesmi v posebni izdaji pri gori omenjenem založniku. V spremljevalnem partu je g. skladatelj poskrbel poleg bogatejšega glasbenega stavka tudi za lažje, bolj preprosto spremljevanje.

Te bojne pesmi, ki naj bodo tudi slovenskemu glasboljubivemu občinstvu najtoplejše priporočene, so se g. Hochreiterju izredno posrečile. Vsaka skladba, bodisi kot krepak klic v boj, bodisi kot prisega zvestobe bojnih zavznikov, bodisi kot molitev za zmago, bodisi kot tak ali drugačen refleks bojnega življenja in vrvenja, vsaka skladba je v resnici krasota. Čvrsta, samostojna melodika, kar moč zanimive, dostokrat skorod preveč razkošne harmonije, okusno se menjajoči ritmi itd.

potrjuje našo vsestransko pozornost in omepriznanje. Ni mi treba še posebej tene iti, da so skladbe globoko občupoleg tenajtesnejše oklepajo besedil. ma celo še naravnost sijajna oprefinimi sliko, okrašene z nekaterimi Ena pesni.

da tudi tej prav za prav pripa-nachtstledaki: »Ein Weih-op. 40. št. 6. je izšlečna pesem), bej. Stane 1 K. »epi opremi pose-

Dela, še enkrat n-čena, krasna slika bojaleje priporo-svečena prestolonaslednjemni je po-Karlu Franc Jožefu in nadvojvodi Citi.

Delo ima v prodaji tudi i-Ška Bakvarna v Ljubljani. Stanko Premr.

M. Rožanc: Dva intermezzo za en g- in klavir. Cena 1 K. Čisti dohodek je namenjen v podporo družinam vojaških vpoklicancev. Založil skladatelj. 1914.

Dva lepa samospeva z zdravo neprisiljeno kantileno in okusnim, primernim in ne posebno težkmi spremljanjem.

Prva »Mlade vijole na tratah dehtijo« je prijazno blagega značaja, v obliki enostavna, druga »Padajte, padajte tihe rose«, pisana z iskreno srčno bolešjo, je vsekako je bolj zanimiva po obliki kot vsebini. V predzadnjem taktu 2. sistema treba vpisati pri zadnji skladbi v spremljevanju zopet violin-skil-... Skladbi priporočam.

Stanko Premr.

Nove orgle v Žireh nad Idrijo.

Obširna župnija Žiri nad Idrijo je dobila pred kratkim nove impozantne orgle, 37. delo orglarskega mojstra Ivana Milavca iz Ljubljane. Orgle imajo dva manuala in 38 registrov in pripadajo potemtakem večjim orglam v ljubljanski škofiji.

Delo se je izbornu posrečilo, k čemur je poleg mojstrovega solidnega in izkušenega znanja pripomogla tudi zelo dobra akustika žirovske župne cerkve in obsežen, naravnost idealen prostor na koru. Intonacija posameznih registrov je fina, mehka in povsem izrazita; polne orgle pa tako grme in to brez vsakega kričanja, da je veselje. Funkcija brezhibna. Meh goni električni ventilator. Omari sta tudi impozantni, prikladni cerkvi in oltarju, narejeni po načrtih g. Vurnika. Duhovito je zamišljen zlasti srednji del, ki veže obe omari in zakriva prvotno okno. Ta del ima v steklo vdelano Marijino podobo, ki se pa žal ni popolnoma posrečila.

Orgle so bile slovesno blagoslovljene četrto adventno nedeljo t. l. Blagoslov je izvršil monsignor dekan Arko iz Idrije, ki je imel ob tej priliki tudi primeren cerkven govor in slovesno sveto mašo. Za orglanje pa je bil povabljen pisec teh vrst. Vrli tamošnji organist Jobst je namreč pri vojakihi. Kolavdacija orgel se bo vršila nekoliko pozneje. — Žirovci so po pravici veseli in ponosni na svoje nove orgle, ki jih jim od srca privoščimo.

Stan. Premr.

Učenca

sprejme v trgovino mešanega blaga
Franc Zorc, Trebnje, Dolenjsko.

Prodajalka

za vodstvo podružnice na deželi se takoj sprejme. Naslov pove uprava tega lista pod št. 3486. (Znamka za odgovor!)

Želim stopiti kot

učenka

zmožna že za vsako delo, v špecerijsko ali v trgovino z mešanim blagom v mestu ali na deželi. Naslov pove uprava Slovenca pod št. 3411. 3411

Izgubil se je

3409

lovski pes (fermač)

rujav, številka znamke 711. — Odda se proti nagradi v Vegovi ulici šte. 8.

Abiturient išče službe

Pogodba po dogovoru (pismeno ali ustmeno). Naslov se dobi v upravnistvu »Slovenca« pod št. 3461.

Oučje volno

kdor jo ima na prodaj, naj jo ponudi
tako

J. Grebelniku

Ljubljana - Mestni trg 22

nasproti lekarni Trnkoczy

»pim vsako vrsto, tudi črno in ne-čeno po brezkonkurenčni ceni. no pa se plača lepo belo po najvišji ceni, ki se zanjo lahko audi.

Va 70!

Radi inventu

ženska in otroška moška, po globoko znižanefekcija

Ljubljansko (prej d- enah.

skladišče oblek,)

O. BERNATOVIC

Ljubljana, Mestni trg 5—6.

Zobna krema

KALODONT

Ustna voda

Vratne bolezni,

kašelj, hripavost, katara, ozdravijo hitro in temeljito, premovane
pastile lekarnarja Preudini-ja
Zaloga v Ljubljani v Sušnikovi lekarni
»pri zlatem jejenue na Marijinem trgu.

Vsakovrstne nove hrastove

SODE

ima naprodaj AVUGUST REPIČ v Ljubljani (v Trnovem.) Popravila se točno izvršujejo.

Slavnemu p. n. občinstvu priporočam
svojo veliko zalogo 3300

brinja in vina

Cene po dogovoru.
Ivan Gržinič, Kum p. Roč, Istra.

Prodajalka

z večletno prakso dobi takoj službo pri trgovcu na deželi, ki je poklican k vojakom. Naslov pove upravnistvo pod šte. 3475.

Zitna kava

v okusu in aromi kot bobova kava
5 kg platnena vrečica le 4 4-50 fran-ko po povzetju. »santos«, Kralj. Vinohrady 1873. Izurjeni zastopniki se sprejmejo. 3459

Več voz

konjskega gnoja

se odda. Vprašanja na Orosi Dolonec, Ljubljana
Wolfova ulica 10. 961

Domača tvrdka

Zunanja naročila

2815 obratno

Cene brez konkurence

Modni salon Marija Götzl

Priporočamo domačo solidno tvrdko

Velika zaloga damskih in otroških klobukov v najnovejših oblikah vseh vrst ter športnih čepic

Zidovska ul. 8

Zalini klobuki

vedno v zalogi

Popravila se sprejemajo

Vdovec,

45 let star, brez otrok, zemljiški posestnik, žetidelni lastnik in vodja nekoga večjega podjetja z zagotovljenimi 10.000 K letnimi dohodki ter s pravico do pokojnine, želi se seznaniti z meščansko izobraženo gospodino ali vdovo brez otrok v starosti od 35 do 40 let z nekaj premoženjem. Samo zanesljivo resne ponudbe naj se pošiljajo pod „Priatelj 3449“ na upravo tega lista. Tajnost sigurno zajamčena. 3449

Perl-kava

iz drobnih Soja-zrn, nadomestek za zrnato kavo 5 kg platnena vrečka K 5-50 po povzetju „Santosa“ Kralj. Vinohrady 1573. Zastopniki se sprejmo proti visoki proviziji.

Zlate svetilje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj. kozm. zobo-
statiš sred-
stvo

Seydlin

Izdelovatelj
O. Seydl
Ljubljana, Stritarjeva ulica 7

OVČJO VOLNO

kupuje po najvišji ceni. 3345

V. Črnilc, Naklo pri Kranju.

Gritznerjevi šivalni stroji

za domačo uporabo in obrt
so najbolj praktična in času
primerna

novoletna darila!

Tovarna v Durlachu, Nemčija.

Edina zaloga šivalnih strojev

Josip Petelinc

Ljubljana
Sv. Petra nasip 7,
(za vodo),
polen gostilne „Fajmošter“.
10 letna garancija!

Kanon-budilka fina K 6

**Novi, vojni, spominski
cenovnik**

s koledarjem

tudi po pošti zastoj. Naročite
ga takoj ali se oglasite osebno

F. Cuden, Ljubljana

nasproti frančiškanske cerkve.

Priporočam najtopleje

**pleteno in vezeno volneno blago
vsake vrste**

ki je izdelujejo najbolj
zmožni tovarnarji,
katerih

**edino zastopstvo
na tukajšnjem trgu
imam.**

Velespoštovanjem

C. J. HAMANN

Ustanovljeno 1866.

3376

Ljubljana.

**Posteljno
perje
in puh**

v veliki iz-
biri in po jako nizkih
cenah priporočam trdka

A. & E. Skaberné

Ljubljana, Mestni trg 10.

3370

POZOR!

Ako hočete kupiti poceni dobro izdelano pohištvo, imate

**Prva kranjska mizarska zadruga v št. Uidu
n. Ljubljano, postaja Vižmarje ali v Ljubljani**

kompletne spalne in jedilne oprave z marmorno
ploščo in zrcalom od K 230 naprej. Izdelujejo se
tudi stavbinska dela. Ceniki in proračuni brezplačno.

POZOR!

županja vredno blago!

3377

S parom opravo,
z vročim zrakom posušeno
kali prosio

posteljno perje in puh

od K 1-20 za kilogram dalje

priporočam

trgovlino s posteljnimi perjem in puhom

(na drobno in na debelo)

C. J. HAMANN, Ljubljana

Ustanovljeno 1866.

POZOR!

Nepoštena konkurenca ponuja za mal denar le napol ali celo nič
očisto blago. Takega perja se drže čisto ostanki mesa in nesnaga,
ki povišujejo težo in znatno pospešujejo zalego moljev in mrčesa.

Mnogo denarja prihranijo kolesarji!

K 85- mesto K 125-

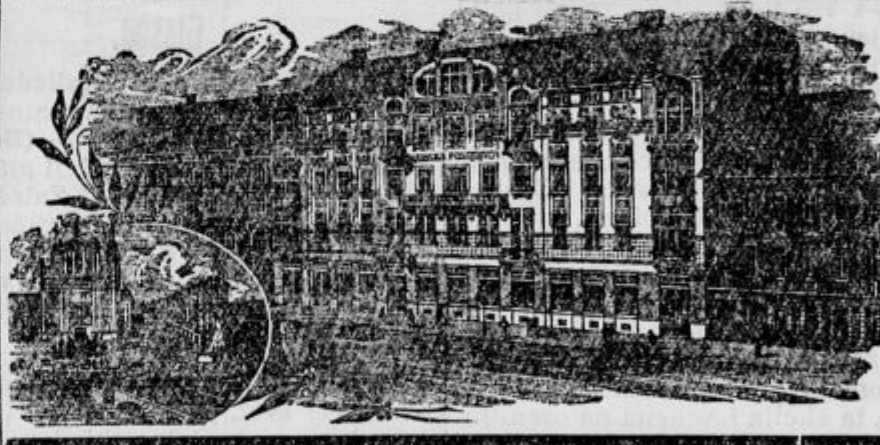

razpošiljam **500** novih „Torpedo“ koles na prosti tek, el-
za reklamo **500** gantne izvršitve, s svežo pnevmatiko in tri-
letnim jamstvom. Isti z gorsko pnevmatiko K 90-. Novi plašči
K 4-, 5-, 6-. Zračne cevi K 250, 3-, 350. Popravila, emaj-
liranje, ponikljanje in vsi deli po tovarniški ceni. — Če se skli-
čuje na „Slovenca“ 5 % popusta na moje nizke cene v ceniku.

Tovarniška zaloga:

A. WEISSBERG, Dunaj II, Untere Donaustr. 23/III.

Ceniki zastoj. Dopisuje se slovensko. Kupčija na obroke izključena.

**Najboljša in najsigurnejša
prilika za štedenje!**

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 6, pritličje, v lastni
hiši nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkev

sprejema hranilne vloge in vloge v
tekočem računu, za katere jamčijo
ne samo njeni zadružniki temveč

tudi cela dežela Kranjska

ter jih obrestuje po **4 3/4 %** brez
kakega odbitka, tako da sprejme
vložnik od vsakih vloženih **100 K**
čistih obresti **4-75** kron na leto.
Stanje vlog je bilo koncem marca
1913 čez **22 milijonov kron**. Za
nalaganje po pošti so poštnohnan.
položnice brezplačno na razpolago.

Načelstvo.

4 3/4 %

4 3/4 %